

forum

organ al c.u.a.s.c. de la universitatea din timișoara

anul VI ● nr. 8 (19)
martie-aprilie 1973
16 pagini ● 1 leu

SĂRBĂTOAREA OMULUI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

După ce primăvara s-a așezat definitiv în drepturile ei absolute după ce în suflet s-au deschis hotarele spațiului spre bucurie, ca un triumf anume întâmplat, în frunte stă sărbătoarea mondială a celor ce muncesc. E mai mult decât o încununare a strădaniilor omenirii pentru solidaritate și pace, pentru progres și fericire. În vremea noastră care întrece prin ritmul pulsației, al vieții, tot ce a fost pînă acum, cînd pașii omului spre absolut sînt din ce în ce mai grăbiți, este mai îndreptățit ca oricînd efortul, participarea deplină a fiecărui om lîngă umărul celuilalt om la destinul general, cristalizat ireversibil cu fiecare clipă trecută prin ceasornic.

Desigur, timpul nu gonește mai repede ca pe vremea grecilor antici, însă oamenii care-și poartă viața prin muncă adună în orele zilelor și nopților tot mai multe gînduri, tot mai multe fapte.

Omul și-a întins hotarele existenței mult peste previzibil, populînd tot ce stă în jurul lui, de la frunzele copacilor și pietrele munților, pînă la stelele cerului și tenebrele ascunse în adîncurile sufletuștii.

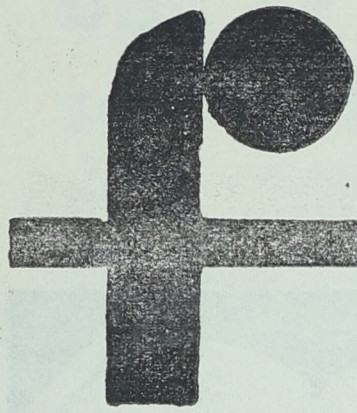
Și nu exagerăm prea mult asociînd vremea noastră unei poezii generale, unui vis devenit cotidian. Atît, doar, din cînd în cînd, o poezie tulburată de un strigăt de durere sau amenințare venit ca o brumă din străfundurile lumii.

De aceea munca și solidaritatea, sărbătoarea lor, aparțin climatului de împlinire și siguranță căutat cu sufletul de fiecare om. Se încadrează aceleiași poezii, aceluiași vis momentele de luptă și de biruință ale milioanei de oameni care își găsesc menirea și existența în muncă, în efortul pentru progres, pentru fericirea omului.

FORUM

în acest număr:

- patru participanți despre conferința națională a u.a.s.c.r.
- interviu cu: ana blandiana
- „uitați-vă puțin la stele”
- poezii de: petru meinhardt și ion căliman,
- actualitatea lui dimitrie cantemir

patru participanți despre conferința națională a u.a.s.c.r.

RODICA IACOB

Președinte al CUASC
pe Universitate

A spune că sentimentele care i-au animat pe participanții la Conferința a IX-a a U.A.S.C.R. sînt „personale” mi se pare impropriu, fiindcă noi, cei prezenți acolo, am avut în permanență certitudinea că formăm un tot — o singură inimă și minte, dacă se poate spune așa. Sentimentul a fost al unei înalte și multiple responsabilități — fiindcă noi reprezentăm colectivul care ne-a delegat. Desigur, în ceea ce s-a realizat, nu s-a realizat și se va realiza, în proiectele noastre, fiecare s-a simțit ca o parte a unei structuri, care pentru a funcționa ea însăși, optim, implică funcționarea perfectă a fiecărei componente. De la această justificare — într-o formă aparent rigidă — concluziile care decurg sînt complexe și dorim ca toți studenții să mediteze asupra lor, spre a acționa.

TALPOȘ ION

Vicepreședinte pe centru universitar
cu probleme profesionale

Am participat la Conferința cu sentimentul mîndriei că cei care-mi sînt colegi de an mi-au încredințat mandatul în unanimitate, pătruns în același timp de responsabilitatea deosebită pe care o implică o astfel de participare la cel mai înalt for al studenției din România.

Conferința, prin reprezentanții cei mai autorizați ai studenției române prin luările de cuvînt cu probleme și propuneri concrete privitoare la îmbunătățirea activității organizației noastre a fost pentru mine un moment important de maturizare politică.

S-au dezbătut probleme cruciale pentru activitatea noastră — s-au propus măsuri concrete care vor marca după părerea mea o cotitură radicală în activitatea noastră. Iată de pildă — în domeniul activității profesionale mi s-a acor-

STEPANOV LIUBOMIR

Vice-președintele comisiei
politico-ideologice
Fac. de Studii economice

Am participat la lucrările secției politico-ideologice și culturale educative. Aceste dezbateri au constituit un adevărat schimb de experiență pe plan național, s-au pus în discuție probleme concrete legate de activitatea asociațiilor, de stilul de muncă. În domeniul politico-ideologic s-au dezbătut probleme legate de metodică studiului politic în rîndul studenților; dezbaterile ideologice și informările politice. Pe baza experienței mai multor centre universitare printre care se numără și Timișoara, s-a propus ca dezbaterile politice să se desfășoare la nivelul grupelor pentru a crește eficiența lor, să se desfășoare cu participarea a două grupe de la facultăți cu profil diferit (politehnică-universitar) sau împreună cu tineri muncitori, tărani și elevi. Tematica acestor dezbateri trebuie cît mai mult apropiată de specificul facultății.

Informările politice ținute la nivel de an de studiu sau la nivel de facultate cu concursul unor prestigioase personalități ale vieții politice și culturale, trebuie să contribuie și mai mult

MUNTEAN IOAN

Președinte U.A.S.C.
Facultatea de Științe naturale

Am participat ca invitat la lucrările Conferinței a IX-a a U.A.S.C.R. stăpînit de un profund sentiment de dragoste față de patrie și de atașament față de politica internă și externă a P.C.R., conștient fiind de sarcinile noi ce se pun în fața tineretului în etapa actuală.

Avînd în vedere că U.A.S.R. este singura organizație revoluționară a tineretului universitar s-a propus și s-a adoptat schimbarea denumirii acestei organizații în U.A.S.C.R. Această schimbare impune o serie de sarcini noi axate pe:

— intensificarea activității politico-ideologice în vederea creșterii responsabilității față de in-

Ne-a bucurat mult schimbarea, de fapt îmbogățirea de conținut, a denumirii asociației — a Studenților Comuniști din România. Este o schimbare firească — și care obligă — într-un sens mereu ascendent.

Fără îndoială că recenta Conferință este moment al unei depline lucidități și maturizări. Există oare o mai bună dovadă a acestor calități ale Asociației, secretarul partidului, vizîndu-ne direct pe noi: „acela de a ne lua problemele în mîini...” Studenții cred că au înțeles perfect acest îndemîn.

Conferința a însemnat neîndoiește o cotitură. Dar în sensul unei continuități permanente, în virtutea unei exigențe maxime și a unei evoluții armonioase. Astfel închei activitatea noastră s-a aflat nu schimbată, ci potențată și impulsivă de lucrările și directivele Conferinței.

În ceea ce privește propriul nostru domeniu de activitate — care vizează o sumă de domenii, participarea la Conferință a însemnat o înaltă școală a acțiunii

dat un credit într-una din cele mai complicate probleme și de actualitate stringentă aceea a integrării — învățămînt-cercetare-producție. Tovarășul Nicolae Ceaușescu — apreciînd că acest proces se desfășoară destul de lent — ni s-a adresat nouă reprezentanților studenției și prin noi tuturor studenților — să luăm problema în propriile noastre mîini, să acordăm sprijinul nostru organelor de învățămînt astfel ca acest proces să se realizeze într-un timp cît mai scurt și cu rezultate deosebite.

Pulsul puternic, sărbătorec al Conferinței este dat și de modul cum în adunările generale ale anilor de studiu se dezbate documentele Conferinței.

Este un interes crescînd în masa studenților pentru aceste documente. Am participat la o astfel de adunare generală și am fost plăcut impresionat de maturitatea politică a discutiilor — aplicarea concretă la specificul facultății, a anului de studiu, a măsurilor reieșite foarte clare din rezoluția Conferinței.

la informarea studenților cu cele mai importante aspecte ale politicii partidului și statului nostru.

Intr-adevăr, Conferința a IX-a a U.A.S.C.R. a constituit un moment important în viața asociației noastre.

Schimbarea denumirii din U.A.S.R. în U.A.S.C.R. constituie o confirmare a activității desfășurate de asociațiile studențești, a caracterului lor revoluționar. Dar această schimbare a denumirii presupune și schimbarea stilului de muncă a asociației, dinamizarea activităților, astfel încît să se simtă prezența asociației în toate domeniile legate de formarea politică și profesională a studenților.

Astfel asociația studenților comuniști poate trece de pe o poziție mai mult pasivă pe una activă.

Prezența la lucrările Conferinței a conducerii de partid și de stat în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., confirmă încă o dată în plus grija de care se bucură tineretul nostru studios din partea partidului precum și atenția mare acordată învățămîntului superior mai ales în fața sa actuală cu principala caracteristică: îmbinarea cunoștințelor teoretice cu cele practice, adică realizarea triadei învățămînt-creație-producție.

sușirea cunoștințelor și îndeplinirea exemplară a tuturor sarcinilor ce revin studenților.

— integrarea învățămînt-cercetare-producție care cere din partea studenților o intensificare a muncii politice vii, creatoare a luptei împotriva superficializării.

— stimularea interesului studenților pentru cultură și artă prin extinderea activităților culturale la nivelul grupei și anului

Folosind forme de muncă specifice fiecărei facultăți să ducă la educarea prin muncă și pentru muncă a studenților

— Creșterea rolului formativ al organizației. Participînd la dezbaterile de la comisia sport-turism am sesizat câteva probleme mai importante: extinderea sportului de masă, necesitatea bazelor sportive, colaborarea cu celelalte comisii.

activitatea comisiilor politico-ideologice

Fără îndoială că pe primul plan al activității noastre stă acumularea de noi cunoștințe, ce vor fi valorificate o dată cu părăsirea institutelor și universităților, și sîntem convinși că pregătirea profesională nu este un scop în sine ci mijlocul de a deveni un element util societății. Dar pregătirea profesională nu este totul. Idealul educativ al școlii noastre superioare este mult mai complex. La formarea tînărului de tip nou pătruns de umanismul socialist, caracterizat printr-un patriotism fierbinte o contribuție deosebit de importantă o au comisiile politico-ideologice, călăuzite în întreaga lor activitate de documentele congresului al X-lea de cele ale Conferinței Naționale ale P.C.R.

Deși ne aflăm deja în semestrul al doilea, credem că e utilă o încercare de prezentare a activităților desfășurate pe plan politico-ideologic, activități axate — în cele două forme ale lor: dezbateri și informări politice, — pe discutarea Proiectului de norme ale vieții și muncii comuniștilor, ale eticii și echității socialiste.

Au fost puse astfel în discuție teme care se refereau la activitatea noastră de bază: pregătirea consecventă în spiritul responsabilității depline față de profesiunea aleasă, necesitatea unei atitudini înaintate întemeiată pe principiile promovate de partid, au fost criticate acei studenți care nu înțeleg să se integreze și să respecte normele unui colectiv. Dezbaterile acestor norme a dovedit o dată în plus că studenții au înțeles că trebuie să ia parte fiecare, în mod activ la munca desfășurată de întregul nostru popor, că pentru a deveni un cetățean demn al societății de mîine e necesară o bună pregătire profesională și în același timp recitivate la toate problemele societății. Este necesar să urmărim concret rezultatele acestor dezbateri, să vedem cum aceste norme ale eticii și echității se reflectă în viața zi cu zi a studentului și trebuie să o facem, pentru că scopul însuși al acestor norme este formarea unui om nou. Comisiile politico-ideologice pe Universitate și pe facultate, sub directă îndrumare a organizațiilor de partid au datoriat să urmărească și să-și îndrepte atenția asupra atitudinii studentului față de muncă, colegi, cadre didactice.

Gazetele satirice, gazetele de perete, trebuie să fie locul unde să se ia o poziție fermă împotriva acestor abateri și ca atare se impune reflectarea veridică și concretă a tot ce constituie viața studentului. S-a observat că arma criticii și auto criticii este prea puțin utilizată în viața noastră de zi cu zi, în Universitate și în afara ei, gazeta satirică a Universității mulțumindu-se cu critici generale fără prea mare eficiență.

Pe lângă acestea comisiile politico-ideologice împreună cu comisiile culturale au sarcina de a se preocupa în mod permanent de organizarea unor festivități în cinstea sărbăto-

rilor, evenimentelor importante din istoria țării noastre.

Remarcabilă este organizarea simpozionului în cinstea Unirii la care studenții ai facultății de studii economice și istorie-geografie au prezentat referate, arătînd importanța și urmările actului Unirii pe plan politic, economic, social. Simpozionul a fost încheiat de un grup de recitatoare, studenți ale facultății de filologie.

Importantă prin tema și finalitatea ei, prin participarea numeroasă, a fost masa rotundă organizată în cinstea Conferinței a IX-a a U.A.S.R. sub titlul „Îmbunătățirea activității asociațiilor studențești, factor important pentru creșterea rolului acestora în educarea studenților”. Invitației făcute de comisia politico-ideologică a Universității i-au răspuns studenții Institutului politehnic, iar ca invitați la discuții au participat tov. Ion Bîldea, președintele asociației studențești din centrul universitar Timișoara și tov. C. Strungă, șeful comisiei politico-ideologice. Au avut loc cu acest prilej discuții de o deosebită importanță pentru munca de asociație, iar în cadrul acestora o preocupare intensă au constituit-o modalitățile de mobilizare a studenților la acțiunile organizate de comisiile A.S. S-au căutat cauzele unei slabe participări la adunările generale, comoditate, paralelism între alegerea temelor și problemelor dezbătute la seminarii, neîncrederea studenților în asociația lor după primul an de studiu. Soluții ale eliminării unor astfel de situații s-au căutat și s-au găsit în posibilitatea de desfășurare a acestor acțiuni nu neapărat într-o sală de curs sau seminar. Studenții își petrec o mare parte a timpului în cămine. De ce aceste cămine nu ar putea constitui locul potrivit al desfășurării unor dezbateri interesante?

Pentru eliminarea închistării, a uniformității, al oricărui „regionalism”, s-a făcut propunerea de colaborare și participare comună a studenților Universității și Institutului politehnic la dezbaterile de documente și informări politice în legătură cu tematica aleasă se impune: actualizarea tuturor subiectelor propuse discuțiilor care să țină de specificul fiecărei facultăți și mai ales de specificul locului de muncă pe care trebuie să ni-l cunoaștem de acum. Numai astfel asociația studenților își poate dovedi rolul său: prin întîlniri cu oameni din diferite domenii de activitate, prin vizite la viitoarele locuri de muncă.

O stimulare în activitatea profesională a constituit-o concursul organizat de către centrul universitar, de asociația studenților între anii de studiu, între grupe.

În sfîrșit acțiunile reușite constituie dovada capacității de muncă și creativitate a studenților, fac dovada a ceea ce tov. Nicolae Ceaușescu spune: „Avem un tineret mînat...” tineret, care își aduce aportul zi cu zi la opera măreată de propășire a țării.

CARMEN BIROAȘIU

sensul umanist și angajarea politică a învățămîntului

Înțelesul profund al făuririi conștiinței socialiste și al determinării trăsăturilor personalității morale a comunistului este dat de însăși generoasa dimensiune umanistă a noii noastre orînduirii pentru că valoarea existenței sociale a omului nu este dată prin ea însăși ca un dat abstract pe care se întemeiază o istorie abstractă, ci prin natura orînduirii sociale, prin tipul de relații ce se stabilesc în societate.

În virtutea acestei interdependențe, opera complexă de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate presupune ca parte integrantă, inseparabilă a sa, dezvoltarea și perfecționarea unor excelente însușiri morale, cetățenești, politice și sociale cerute de înaltele comandamente ale construirii unei atari orînduirii. Din această perspectivă, superioritatea orînduirii socialiste înseamnă deopotrivă relații sociale superioare, mod de producție superior și în același timp superioritatea omului.

Întemeindu-și întreaga sa activitate pe învățătura materialismului dialectic și istoric, P.C.R. acordă o atenție deosebită acestui proces complex și multilateral, așa cum reiese și din Raportul la Conferința Națională a P.C.R. prezentat de secretarul general Nicolae Ceaușescu: „Sarcinile stabilite în domeniul activității ideologico-educative deschid perspective minunate pentru dezvoltarea umanismului și democrației socialiste. În centrul lor se află omul, făurirea omului înaintat, înarmat cu cele mai noi cuceriri ale științei și culturii a omului societății celei mai drepte și mai umane — societatea socialistă multilateral dezvoltată, societatea comunistă”.

Practica social istorică a partidului nostru arată pe de o parte că preocuparea pentru calitatea morală a membrilor de partid a fost permanentă, iar pe de altă parte că procesul făuririi unor înalte însușiri partinice este extrem de complex, de lungă durată. El nu se desfășoară linear și uniform ascendent fără dificultăți. Mai mult, preocuparea pentru valoarea însușirilor morale, partinice și cetățenești nu rămîne interioară partidului. Perfecționarea însușirilor membrilor de partid se constituie într-un înalt exemplu de viață oferit de aceștia maselor

largi, exemplu ce va exercita o înrîurire puternică asupra acestor mase. Astfel, făurirea, dezvoltarea și perfecționarea noii orînduirii devine un proces conștient, devine cauză a celor mai largi mase populare exprimînd rolul factorului subiectiv în societate, rolul de factor activ al conștiinței socialiste în dinamica progresului și a dezvoltării sociale. Astfel una din cele mai valoroase teze ale marxismului contemporan își găsește ilustrarea în activitatea politică creatoare a partidului nostru. În lumina acestei teze, conștiința socialistă nu are rolul unei reflecții pasive a existenței sociale, faptul că procesul de dezvoltare al conștiinței nu este linear nu înseamnă că conștiința rămîne în urma existenței în virtutea unei legi inexorabile. Existența nu este un dat, ea este devenire, iar existența socială cu atît mai mult este devenire prin acțiunea socială a omului. Această acțiune este voită, este conștientă, ea se desfășoară în raport cu un ideal social, este garantată de forța cu care acest ideal este urmărit, este susținută de valoarea acestui ideal. Idealurile sociale sînt totodată și valori morale ce se impun conștiinței, o modifică și o înalță la nivelul lor.

Parafrazînd puțin învățătura clasicilor marxismului se poate spune că abia după ce se impun în conștiința maselor, idealurile socialismului devin forțe de acțiune. Trebuie subliniat însă că și în această împrejurare existența socială joacă un rol primordial. Pentru ca aceste idealuri să-și poată face liberă cale spre mase și să devină neștrămutate convingeri de acțiune a milioane de oameni, trebuie ca mai întîi relațiile sociale, bazele societății să permită acest lucru. Garanțiile unei largi, conștiente și responsabile participări politice la destinele orînduirii socialiste sînt oferite tocmai de noul tip de existență socială. „Numai socialismul asigură această posibilitate pentru că el este orînduirea socială cea mai dreaptă în care au fost lichidate odată pentru întotdeauna, clasele sociale, inegalitățile economice, au fost create condițiile pentru asigurarea egalității depline a cetățenilor pentru manifestarea multilaterală a personalității umane”. Modul de acțiune asupra conștiinței cu alte cuvinte dinamica ideilor este în esență educativă, munca

ideologică fiind de asemenea educativă prin excelență. Acestei munci trebuie să i se imprime un caracter combativ, militant. Aceasta înseamnă înainte de toate, a cultiva marile valori spirituale ale socialismului, a înarma pe oamenii muncii cu cunoștințele necesare îndeplinirii misiunii lor revoluționare. În primul plan se situează strădania pentru pătrunderea adîncă în mase a ideologiei partidului. A educa înseamnă nu numai a-i face pe oameni să înțeleagă sensul, cerințele progresului societății noastre, ci și a le forma acele convingeri și deprinderi care să asigure atît cunoașterea scopului social cît și voința, capacitatea și dorința de a-l îndeplini. Astfel, valoarea mediului social ca univers creat de om și, în socialism, pentru om, este dată de totalitatea bunurilor și relațiilor îndeplinite și statornicite și este inseparabilă de valoarea existenței sociale, prin valoare a existenței sociale înțelegînd gradul de conștientizare a acestuia.

Într-o astfel de analiză umanismul socialist apare cu evidență prin una din notele calitativ superioare ce-l deosebesc de toate tipurile de umanism cunoscute în istorie. Acest caracter profund umanist al orînduirii socialiste precum și faptul că el se întemeiază pe dezvoltarea și perfecționarea conștiinței printr-o amplă și complexă activitate educativă formativă, conduc la ideea că școlii îi revine un loc deosebit. Vorbînd despre aceasta Mircea Malița preciza că: „Poziția rezervată școlii în societatea românească este o poziție eminentă; rolul ei, un rol de prim ordin. Școala figurează în doctrina partidului printre factorii de bază care determină viitorul țării”. În această definiție a școlii și învățămîntului României socialiste se poate recunoaște preluarea la nivel superior a caracterului umanist din totdeauna al focarelor de cultură care au fost și sînt școlile, cît și sublinierea necesității ca educația să fie mereu îmbunătățită, să fie parte integrantă în vastul program al perfecționării politico-ideologice, iar prin noul și înaltul său ideal educativ să îndeplinească marile exigențe ale socialismului și contemporaneității.

ION VIOREL BOLDUREANU

academica

Profesorul Victor Iancu, șeful catedrei de literatură universală și teoria literaturii la Facultatea de filologie a Universității noastre, s-a născut la 30 iunie 1908, în localitatea Slovinka (Cehoslovacia, sub Munții Tatra, ca fiu al inginerului de mine Iosif Iancu, român din

Munții Apuseni, angajat la un concern siderurgic ungar. Școala primară o face în localitatea Ozd, lângă Miskolc, comitatul Borsold, Ungaria. Familia, în urma unirii Ardealului cu România, se stabilește în 1919 la Petroșani, jud. Hunedoara, unde, Victor Iancu își face studiile liceale. După luarea bacalaureatului în 1926 se înscrie la Facultatea de litere și filozofie a Universității din București. Aici urmează cursurile secției de filozofie pură și filologie modernă. Îl preocupă încă din această vreme cu deosebire disciplina esteticii, din dome-

niul căreia își pregătește teza de licență intitulată *Teoria abstracțiunii a lui W. Worringer cu specială privire asupra artei primitivilor*. Din această vreme se apropie de Tudor Vianu, pe atunci tînăr conferențiar, al cărui elev s-a considerat a fi și de care-l leagă pînă la moartea acestuia mare învățat o strînsă prietenie. Licențiat în filozofie în 1929, în primăvara anului 1930 pleacă, cu bursă de stat, mai întîi la Viena, apoi la München, pentru a se specializa în estetică. La München devine elevul profesorului Alexander Pfänder — întemeietor al fenomenologiei, alături de Ed. Husserl — la care pregătește o vastă teză de doctorat sub titlul *Die Bedeutung der Form in der Ästhetik* (Semnificația formei în estetică), apreciată în mod deosebit de conducătorul referent al lucrării. Deși teza a fost terminată în mai 1936 din cauza unor chestiuni de ordin familial își trece doctoratul de abia în 1938, fiind promovat la 12 martie acel an *doctor în filozofie* al Universității din München.

Reîntors în țară în 1936, după zece ani de studii universitare, funcționează la Cluj cîțiva ani ca profesor de liceu pentru filozofie, apoi la 1 noiembrie 1939 este numit asistent la catedra de estetică și critică literară a Universității clujene, pe care în toamna anului 1940 o urmează, în refugiu, la Sibiu. Aici colaborează cu profesorul Liviu Rusu. În urma unui concurs ce a avut loc

la Universitatea din Iași, în cursul anului 1944/45 este numit conferențiar la conferința independentă de estetică filozofică a Facultății de litere a aceleiași Universități unde desfășoară o intensă activitate didactică și științifică.

La întemeierea Facultății de filologie a Institutului pedagogic de 5 (cinci) ani din Timișoara devenit în 1962 Universitate, este numit, întîi conferențiar apoi profesor titular la disciplina Literaturii universale și comparate, apoi șef al Catedrei de literatură universală și teoria literaturii pe care a organizat-o. Aici s-a impus prin cursurile sale totdeauna documentate, aducînd adesea puncte de vedere personale, și printr-o ținută academică desăvîrșită, nu însă rigidă, ci în general apropiată de studenți, caracterizîndu-se totuși prin franchețe și fermitate în vederi.

Profesorul Iancu are o bogată activitate științifică. A semnat peste 140 de titluri publicate și comunicate, cu caracter științific. De asemenea are o foarte vastă activitate publicistică, risipită în felurite publicații. Preocupările sale s-au îndreptat cu deosebire în domeniul esteticii unde a aplicat metoda fenomenologică, încercînd să introducă la noi, printre primii, terminologia specifică fenomenologică.

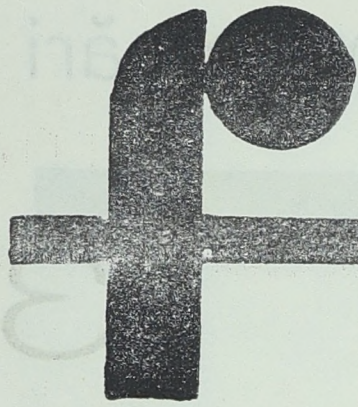
Are un volum contractat la noua editură Facla din Timișoara, intitulat „*Studii de estetică fenomenologică*”. Această activitate a lui este apreciată și în străinătate; în această calitate a

participat ca invitat în aprilie 1971, la *Congresul internațional de fenomenologie* la München unde a ținut o comunicare despre „Principiile esteticii pînderiene”. Și tot în această calitate este membru al *Societății germane de cercetare fenomenologică*, cu sediul la München. În literatura universală și comparată îl preocupă mai ales umanismul european.

A fost unul din semnatarii principali ai scrisorii omagiale pe care „Cercul literar din Sibiu”, alcătuit din studenții săi, a trimis-o lui E. Lovinescu în mai 1943. A publicat și un număr însemnat de eseuri închinare literaturii românești. A scos la Cluj un săptămînal cultural-politic, cu înalt nivel de orientare democratică, „Țară Nouă”, în colaborare cu profesorul Victor Juga, academicianul Coriolan Drăgulescu și poetul Mihai Beniuc ș.a. Actualmente e redactorul responsabil al *Analelor Universității din Timișoara — Seria științe filologice*.

Împlinind vîrsta de 65 de ani, după o activitate universitară de peste trei decenii urmează să treacă la pensie la 1 octombrie a.c. Cum însă profesorul Iancu conduce lucrurile unui număr mare de doctoranzi (aproape douăzeci) va continua să rămînă legat de Universitatea noastră.

FORUM

interview

„uitați-vă puțin la stele“

R.: ... (pregătindu-și ustensi-
lele pentru a lua un interviu)
B.V.D.: Poet Căliman ce pă-
rere ai despre poezia studen-
tilor?

I.C.: Bonă...! Oricum, eu
trebuie să ți iau un interviu.

B.V.D.: Îți fac o propunere.
Amindoi sintem la fel de im-
plicati în activitatea cenaclului
literar „HYPERION“ al Uni-
versității. Pentru ca în spațiul
rezervat interviului să putem
spune câte ceva mai mult, în
trebările tale să aibe nuante
de întrebări retorice, de inte-
rogații retorice iar răspunsuri
le mele să fie o enumerare a
manifestărilor cenaclului. As-
pectul exterior nu ne va trăda.

I.C.: Cum ți se pare faptul
că la cenaclul nostru vin me-
reu aceiași studenți, aceleași
cadre didactice?

B.V.D.: Propunându-și ca în
acest an să rupă șirul relativ
monoton al ședințelor de lu-
cru, cenaclul HYPERION a or-
ganizat o serie de acțiuni va-
loroase, care au adus pe prim
plan dorința membrilor lui de
a instaura un climat de crea-
ție, absolut necesar viitorului
intelectual. Astfel, poezii re-
marcați în cadrul ședințelor de
lucru au fost invitați să-și re-
cite poeziile în cadrul unui
spectacol al stagionii perma-
nente a Clubului Universității.
Tinărul Andrei Ujică a pre-
zentat un recital de proză și
muzică, ajutat fiind de inimo-
șii componenți ai formației
PHOENIX.

I.C.: Crezi că una din cau-
zele neparticipării studenților
și cadrelor didactice ar putea
fi neregularitatea ședințelor
cenaclului?

B.V.D.: Voi continua să-ți e-
număr câteva din acțiunile ce-
naclului și vom ajunge la con-
cluzia, matematică dacă vrei,
că numărul acțiunilor va de-
păși numărul ședințelor, care
s-ar fi ținut în mod normal.
Deci pe lângă cele amintite
mai semnalez o seară de film
și literatură, fiind prin amabi-
litatea invitatului de onoare,
cineamatorul Iosif Costinas, s-a
pătruns în tainele celei de-a
șaptea arte, subliniindu-se și
de această dată o nouă moda-
litate de manifestare a talen-
tului și originalității studen-
tilor.

I.C.: Mă gîndesc totuși că
menirea unui cenaclu este și
aceea de a impune niște nu-
me, nu atât în Universitatea
noastră sau în centrul nostru
universitar, cît în țară, în a-
tenția revistelor de specialitate.
Crezi că s-au făcut destule
eforturi în acest sens?

B.V.D.: Oricît s-ar fi făcut
ele nu sînt niciodată îndeaj-
uns. Un laborator de creație
presupune un șir de eforturi,
pe care însă numai cineva din
afară le simte ca eforturi. Ni-
meni nu s-a plîns de obositorul
drum la Tirgu-Mureș, unde au
avut loc două manifestări reu-
șite: o seară de literatură și
muzică și o întîlnire cu redac-
ția revistei Vatra din localitate.
Și nimeni nu s-a opus
cînd a fost vorba ca un grup
de studenți, membrii ai cena-
clului să facă o sezoană lite-
rară la uzinele Electromotor.

I.C.: Crezi că în tot acest
centru universitar, scriu doar

studenții de la Universitate?

Te întreb acest lucru fiindcă
mă sîcîie o tristă experiență.
Oare prin aceasta, nu facem
loc comodității unora care con-
travine lansării unor talente
de la Medicină, Politehnică,
Agronomie?

B.V.D.: În intenția cenaclului
literar HYPERION, mai bine-
zis a conducerii lui sînt o serie
de acțiuni care sperăm vor fi
incununate de succes: reali-
zarea unui spectacol de poezie
în cadrul Studioului perma-
nent de poezie la Liceul de
muzică, seriile HYPERION în
care vor fi propuși unul sau
doi poeți, realizarea unui spec-
tacol în colaborare cu Studioul
studentesc de teatru al Uni-
versității, editarea unui caiet de
poezie cuprinzînd creații ale
studenților, ale foștilor stu-
denți și ale cadrelor didactice,
deplasarea în alte centre uni-
versitare pentru schimburi de
experiență, sezoane literare în
cadrul întreprinderilor timi-
șene.

I.C.: Întotdeauna astfel de
enumerări mi-au sugerat rețî-
neri. Mă bucur de intențiile
exprimate, însă nu știu în ce
măsură ele sînt realizabile?
De obicei într-un cenaclu sînt
mai multe vedete, poeți și pro-
zatori consacrați și mai puțini

oameni de inițiativă, oameni
care să pună umărul efectiv.
Nu?

B.V.D.: Îi cunoști și tu pe
exceptionalii oameni de cultu-
ră și totodată inimoși: Eugen
Todoran, I. Neață, Ioan Popa,
Marcel Corniș-Pop. Cît despre
noi și ai noștri: Viorel Bol-
dureanu, Marlene Heckmann,
Andrei Ujică, Petru M. Haș,
Petru Meinhardt, Constantin
Stana ce să mai vorbim.

I.C.: Crezi oare că e deaj-
uns ca această mină de oame-
ni să vrea, să facă? Există și
o comisie culturală, și o redac-
ție a revistei Forum. Ce facem
cu ei?

B.V.D.: Acțiunile realizate
ca și cele de perspectivă s-au
bucurat de aprecierea foru-
rilor competente din Universita-
te și Centrul universitar Ma-
joritarea manifestărilor ce-
naclului, precum și creațiile
membrilor cenaclului au fost
popularizate de revista Forum.

I.C.: Cum s-ar zice: sintem
pe drumul cel bun.

B.V.D.: Asta o știm noi și e
bine. Important ar fi să con-
vingem o masă cît mai mare
de oameni de acest lucru. Tre-
buie să încheiem.

I.C.: E un fel de-a spune
în fond tu poți să continui
să-ți răspunzi, iar eu să-mi
pun întrebări.

Desen de TITEL BADOI

PREMIILE

OBȚINUTE DE FORMAȚIILE ARTISTICE ALE UNIVERSITĂȚII LA FESTIVALUL „MARTIȘOR STUDENȚESC '73“

1. Taraful Universității	Premiul I
2. Studioul studentesc de teatru	Premiul I
3. Formația de muzică ușoară	Premiul I
4. Didilescu E.-Stanic — recitări	Premiul I
5. Romak Cristina—Eliu E — Folk	Premiul I
6. Ciocîrtea Lucia Angela — Folk	Premiul I
7. Mihăilescu N — solist instrum	Premiul I
8. Olariu Geta — recitări	Premiul II
9. Geoceanu Victor — Folk	Premiul II
10. Pistriță Ion — solist vocal	Premiul II
11. Doț Ion — solist instrumentist	Premiul II
12. Miescu Sorin — solist instrum	Premiul III

— Studenți anul I Faculta-
tea de filologie Universitatea
din Timișoara.

— Debutul: 23 februarie ora
20,30 sala Clubului studentesc
al Universității.

— Premii: deținători ai

ROMAK Cristina,

R.: Fiindcă acum sintem nu-
mai noi doi, spune-mi na-i fi
vrut să apari singură pe sce-
na Festivalului și să fi acum
singura deținătoare a trofeu-
lui?

C.: Nu. În primul rînd, nu
dețin tehnica la chitară pe ca-
re o are Egi și în al doilea
rînd nu sintem împreună ca
să vinăm premii ci ca să co-
municăm prin cîntec cu cole-
gii noștri, cu oamenii din jur.

R.: După cîte sînt informat
Televiziunea vrea să l inclu-
dă doar pe Egi într-o emisiu-
ne de muzică. Cum ai reac-
ționa?

C.: L-aș lăsa pe Egi să de-
cidă.

R.: Și mi-o spui astă așa de
liniștită?

C.: De ce nu? Chiar m-aș
bucura dacă ar avea mai mult
succes decît eu mine.

R.: Vă cunoașteți de multă
vreme?

C.: De la vîrsta preșcolară
(vezi grădinița)!

R.: Îmi permit să fac o in-
discreție. Ce s-ar întimpla cu
cuplul vostru dacă între voi ar
apărea subtile unde ale unei
iubiri? Ar fi vorba de un pe-
ricol.

C.: Pericolul ar fi iminent
dată fiind vîrsta noastră. Cre-
de-mă însă că nici nu știu
exact cum arată Egi. Totdeau-
na l-am simțit ca un prieten
foarte apropiat, poate cu chi-
pul copilului de demult.

R.: Te-am întregat acest lu-
cru mai mult pentru public,
pe care îl știi și tu avid de a-
mănunte.

C.: Apropo de public, un
coleg de-al nostru după primul
recital ne-a întregat dacă nu
sintem căsătoriți, iar un tînăr
în culisele Festivalului, după
ce am primit Diploma și pre-
miul în bani ne-a sugerat a-
mical: „Acum aveți bani să
vă logodiți“.

R.: E deci cît se poate de
clar că formați un cuplu o-
mogen. Cum v-ați înțeles voi
doi, în atmosfera încinsă a
Festivalului.

C.: În general bine, însă Egi
a fost prea sever cu mine...

R.: Eu...

C.: Am acceptat severitatea
lui. Era spre binele nostru.

R.: Cum îl simți în timpul
concertului pe Egi?

C.: E greu de spus. La fie-
care spectacol e altul. Cîntece-
le sînt de așa natură încît tre-
buie să merg după el. Înfrunt
mai ușor publicul. În micile
pauze îl ascult și mă străduiesc
să cînt cît mai bine.

R.: Ce poți să-mi spui des-
pre colegi?

C.: Colegii au fost cei care
au umplut pînă la refuz sala
Clubului în seara debutului
nostru. Ei sînt cei, care ne-au
felițat, dar tot ei ne-au criti-
cat pentru unele falseturi (n. n.
tracul debutului). Unul dintre
colegii noștri, H. Lippert ne-a
oferit textele pentru compozi-
țiile originale, Waldi a fost în-
gerul păzitor al complicatelor
stații, microfoane, difuzoare.
La întoarcerea de la București
în bucuria din grup și din an
am descifrat adevărații autori
morali ai premiului nostru.

DIPLOMEI SPECIALE oferite
de CUAS din Centrul Uni-
versitar București cu ocazia pri-
mei ediții a Festivalului național
„PRIMAVARA BALADE-
LOR“ București 8-10 martie
1973.

ELIU Eugen

R.: Dacă în discuția cu
Cristi ne-am permis să fim
ușor romantici, acum între noi
bărbații, să privim lucrurile la
rece.

E.: De acord.

R.: Ce a însemnat pentru
voi Festivalul național de la
București?

E.: Excluzînd efectul tonic
al premiului, Festivalul a în-
semnat o foarte bună ocazie
de a ne întîlni cu un impresio-
nant număr de studenți pasio-
nați și talentați, de la fiecare
din ei avînd cîte ceva de aflat.
Mi-am făcut un bun prieten
în persoana lui Aurel Popescu,
student la Institutul Politeh-
nic din București la care am
apreciat faptul că se află de-
ja în posesia unui stil propriu.
Pentru că, să știi, marea ma-
joritarea a concurenților erau prea
puțini originali.

R.: Cine ți-a mai plăcut în
mod deosebit?

E.: Marcela Saftiu, pe care
însă aș fi vrut s-o întreg în ce
măsură a simțit nevoia de a
fi alături de un tînăr mai mult
lung decît talentat. Apo-
lomen și Valy cu cîntecele lor
extrem de actuale și direc-
te. Îi propun ca cei mai apropiați
de adevăratul folk.

R.: Oricum să nu uităm că
Festivalul a fost subintitulat
Festival de muzică și poezie.

E.: N-am uitat nici un mo-
ment acest lucru, însă n-am
putut să înțeleg cum anumiți
participanți la concurs, au pre-
zentat drept prelucrări folclo-
rice niște melodii populare a-
companiindu-se cu chitara și
cîntînd la microfon. Profit de
această ocazie pentru a sugera
ca la a doua ediție a Festi-
valului să se găsească timp și
pentru unele intruniri în care
să se dezbata și unele proble-
me teoretice legate de acest
gen de muzică, destul de firav
încă la noi. Și încă o treabă,
n-am înțeles de ce Doru Stăncu-
culescu...

R.: Doru Stănculescu...

E.: Da???! Cred că mi-ați
și răspuns.

R.: Care este după tine im-
portanța genului de muzică pe
care îl abordați?

E.: În primul rînd e un bun
prilej de a comunica cu oame-
nii, de a le împărtăși gîndurile
noastre, de a-i face cîteva mo-
mente să fie alături de noi, ca
noi. Oricît ți-aș vorbi, cred
că-mi va fi greu să te conving.
Edificatoare pot fi însă melo-
diile cu care ne-am prezentat
în concurs. Într-una din compo-
zițiile noastre „Uitați-vă puțin
la stele“ îi invităm să fie
alături de noi cîteva clipe, să
ne povestească despre ei, să fie
mai buni ca apoi în „Orașul“
să le povestim despre angaja-
rea noastră socială, despre tî-
nerii care trebuie să trăiască
plănat viața întregii țări. Com-
poziția cea mai dragă „Marea
nuntă“ e un imn de bucurie al
nostru, al tuturor tinerilor, in-
spirat de eroica luptă pentru
pace a poporului vietnamez și
mai ales de Marea Pace care
a bucurat o întreagă lume.

confruntări

Incaudare, legătură directă cu viața, cu cerința superioară a unei societăți ce și impune și realizează cu înaltă tinută și exigență o lume nouă, sint cerințe și principii de orientare a școlii de tip nou. Rațiunea practicii continue — de două săptămâni direct la viitorul loc de muncă s-a inserat în acest context. Locul de desfășurare pentru studenții anului III la facultatea de desen a însemnat Școala Generală și Liceul Teoretic din comuna Ciocova.

Sentimentul „realității” l-am trăit în diversele activități desfășurate. Fără îndoială s-au înregistrat și satisfacții, satisfacții mari în zilele cu soare în clasă și în inimile elevilor și mai ales ale noastre. Au deprins copiii, prin strădania noastră a întregului colectiv de studenți și cadre îndrumătoare, noi mijloace de receptare și transcriere a realității. Trebuie amintit aici „produsul serial” care ne-a oferit cele mai mari realizări, lucrări de un înalt nivel artistic, vorbind la nivelul unei școli generale (clasele V—VI în special).

Sentimentul unei realități apropiate nouă l-am trăit și în preocupările din afara clasei, activități pinierești, material didactic, ș.a.m.d. Există multe lucruri din afara clasei pe care ne-am străduit a le cunoaște, multe din ele au generat momente de adevărată satisfacție, dublate de porniri spre mai bine.

Au fost și altfel de zile, mai puțin interesante, aspecte mai puțin realizate, pentru care, noi, poate eram mai puțin pregătiți sau nu ne-am așteptat. Ele au ținut de partea administrativă a lucrurilor, de aspectul organizatoric, importante în asigurarea unei munci de ansablu armonioase, urmărită până în cele mai mici amănunte. Și acest aspect a însemnat tot „realitate”, tot nevoie spre mai bine.

Cu aceste gânduri înțelegem astăzi mai clar sensul și spiritul unor documente, ale unor normative din ultima perioadă: „...cei aparținând generațiilor tinere, să-și perfecționeze neconținut pregătirea de specialitate, competența profesională, să depună eforturi neslăbite pentru a-și însuși tot ce este nou și înaintat în țară și pe plan mondial în profesia sau meseria lor, să-și lărgescă continuu orizontul cunoașterii...” (Din normele de etică și echitate socialistă).

Acestea sînt gândurile și reflecțiile noastre după contactul direct și adevărat cu viața, cu realitatea, care cu „luminile și umbrele” ei este a noastră, trebuie să o cunoaștem și să ne străduim să o facem mai bună și mai frumoasă.

IOAN ȘT. SOMEȘAN

voi rămîne mereu tînăr

Trenul gonia prin cimpie, ici colo cite un sat, mai mare sau mai mic, totuși un sat cu oameni, cu copii. Și numărăm umbrele vagoanelor ce duceau călătorii. Majoritatea erau navetiști. Muncitori, funcționari, Medici, profesori. Știam un sat și un singur nume. Un nume de profesor.

Il voi găsi oare la școală?

LENAUHEIM. O școală nouă, o clădire în formă de „L” cu două etaje. Deschid ușa și intru. Întreb la secretariat de profesorul Meinhardt Nicolae. „Da, este la oră. La clasa a VII-a B”. Am căutat clasa. În sfîrșit clopotelul sună și pe coridor se făcure auzite vocele copiilor. La a VII-a B ușa s-a deschis.

— Bună ziua.

— Căutați pe cineva? — am fost întreb.

— Vă cauți pe dumneavoastră, tovarășe profesor.

Profesorul Meinhardt Nicolae a terminat Facultatea de muzică din Timișoara în 1971. Și-a luat statul de prima dată cu media 8. A fost repartizat la școala generală din Lenauheim, unde, de altfel, predă și acum.

* *

— Cum vi s-a părut primul contact direct, cu școala, cu clasa, cu elevii?

— Totul era o enigmă pentru mine. De fapt știam cum se ține o lecție. Am ținut lecții la Timișoara în cadrul practicii pedagogice. Dar asta nu ajunge. Aici clasele sînt ale mele, copiii sînt ai mei. E cu totul altceva. Un timp m-am

simțit străin aici. Străin chiar printre elevii mei. Dar n-a durat mult. Acum e cu totul altceva. Ei mă ascultă, eu îi ascult și împreună facem unele lucruri frumoase.

— Dar școala, cum vi se pare școala, așa cum e ea, cu copiii ei, cu dascălii ei?

— Școala... în orice caz o văd mai bine ca școala unde făceam practică pedagogică. Avem profesori buni, harnici, care și dau silința cu copiii. Și asta e bine. Copiii? Copiii sînt mereu copii și trebuie să-i înțelegem. Asta nu înseamnă să-i lăsăm în voia lor. În general sînt buni și au respect față de profesori. Sînt și cazuri negative ca și oriunde, de altfel.

— Aveți catedră completă la Lenauheim?

— Nu. Mai am cîteva ore la Bulgăruș.

— Sînteți navetist?

— Nu. M-am stabilit aici. Fac naveta de două ori pe săptămînă la Bulgăruș. Altfel Naveta zilnică e oboseitoare cred eu, și nu aduce nimic bun învățămîntului. Eu aș interzice naveta cadrelor didactice. Un profesor trebuie să fie mereu între copiii lui. Numai astfel se poate ajunge la o bună cunoaștere a lor, la o educație justă, așa cum se cere.

— În general aveți 3—4 ore pe zi. Cum completați ziua muncă pînă la 8 ore?

— Cu munca culturală de masă. Am încheiat un cor bărbătesc la Căminul cultural, o formație de muzică ușoară, formații care cer muncă. Și apoi pregă-

tirea lecțiilor, definitivatul care bate la ușă. În plus organizez împreună cu alți colegi diferite deplasări cu corul, excursii cu copiii, cu tineretul din sat.

— Greutăți aveți?

— Fără greutăți munca de profesor nu e frumoasă. O greutate, un obstacol, trebuie trecut cu orice preț. E muncă multă, dar merită. Așa s-a întimplat și cu corul. După un an însă am avut un repertoriu bine pus la punct. La început doar cîteva piese mai ușoare, apoi repertoriul s-a lărgit. Concursuri, spectacole. De pildă anul trecut am participat la festivalul corului timișan, apoi la festivalul „Ion Vidu” ținut la Lugoj. Nimic nu e mai frumos decît bucuria pe care o simți tu ca profesor, ca dirijor, la bucuria oamenilor cu care muncești. Înseamnă că totuși am realizat ceva.

— Ce ați vrea să le spuneți absolvenților din anul acesta?

— Să nu se teamă. Munca de profesor e frumoasă și grea. Și încă ceva. Să nu se ferească de posturile de la sate. Și în sate locuiesc oameni. Și în sate se poate munci, uneori mai bine ca în orașe.

Am discutat multe. De toate. Despre artă, despre sport și istorie, despre... și despre toate acest tînăr profesor a putut să mi spună cîte ceva. Ba chiar mai multe decît știam eu. Profesorul de muzică din Lenauheim e mereu tînăr, sperăm că va rămîne așa.

M. PETRU

aveți legătura cu senatul

Reactualizarea în revista FORUM a rubricii „Aveți legătura cu senatul” impune clarificarea unor aspecte legate de semnificația, rolul și atribuțiile reprezentării studenților în Senat, de către studenți.

Cu riscul de a ne situa pe o platformă teoretică la început, punerea în discuție a unui așa-numit „statut” al reprezentantului în Senat sau Consiliu profesional, permite de fapt evaluarea funcționalității „reprezentării”.

Aminteam într-o ordine neîntîmplătoare, că prezența studenților în Senat este semnificativă — deci relevantă pentru unul din principiile de bază ale societății noastre: democrația socialistă. Ne închipuim că sînt puțini la număr studenții care nu știu că în unele state capitaliste, se mai luptă pentru reprezentarea în Senat a studenților de către studenți.

Accesul studenților la conducerea Universității este un fapt de esență politică. Ceea ce implică o responsabilitate dublă: a studenților care și-au desemnat reprezentantul și a studentului care „reprezintă”. Această dublă responsabilitate se răsfrînge și asupra modului de acțiune al reprezentanților — informația trebuind să circule perfect de la studenți la „liderul” lor, de la acesta, la studenți. Modul de ridicare a problemelor studențești în Senat, soluționarea acestora și cunoașterea rezultatelor ne trebuind să constituie sub nici un pretext „secrete” pentru cei ce le-au ridicat, studentul reprezentant are de îndeplinit astfel o misiune destul de dificilă.

Chiar dacă cele enumerate mai sus constituie niște truisme, repetarea nu a fost făcută fără teme. Situațiile prin care reprezentarea studenților în Senat este pur formală, trebuie să dispară. Iată pentru ce, tot ce am enumerat pînă în acest punct am dori să fie luat drept un apel la ameliorarea și optimizarea activității reprezentanților a „mecanismului” informației.

Un alt aspect, poate mult mai important decît primul, prin natura sa mai tranșantă, este acela al problemelor cu care studenții se prezintă în fața conducerii Universității. Acesta este de fapt

și elementul cheie al deplinei funcționalități a reprezentanților în Consiliu și Senat.

Faptul că ni se solicită — atunci cînd este de competența noastră — părerea, înseamnă nu numai să fim informați ci să și decantăm informația, să putem găsi și exprima deosebită ceea mai justă asupra situației în cauză. Este aici și o problemă de prestanță. Nu de puține ori, studenții se plîng că nu sînt ascultați. Dar părerea lor pentru a fi luată în considerare, trebuie să cuprindă simultan esențialul, și un punct de vedere colectiv, documentat obiectiv, să propună soluții.

Prin toată activitatea sa, reprezentantul face în fond dovada receptivității și disponibilității de care realmente trebuie să fie capabil.

Problemele discutate în ultimele ședințe ale Senatului au vizat loturile esențiale ale pregătirii noastre profesionale și ale profilului etic al studenților. Aceste probleme s-au axat în jurul cercetării științifice, ale raportului dintre învățămînt — cercetare producție, discuții despre modul de efectuare al activității practice modernizarea învățămîntului, acordarea burselor republicane și a burselor Gheorghe Gheorghiu-Dej. O consfătuire desfășurată înaintea sesiunii de examene, între conducerea Universității, membrii personalului administrativ, directorii de cămine și cantină și președinții A.S., vicepreședinții comisiilor profesionale și sociale au analizat măsurile ce s-au impus în vederea bunei desfășurări a sesiunii.

În sfîrșit, fără ca tratarea în final a acestei chestiuni să-i altereze cu ceva importanța, tot în Senat s-a tratat o chestiune vizind în modul cel mai direct stimularea activității profesionale și obștești a studenților: acordarea burselor republicane și Gheorghe Gheorghiu-Dej. Repartizarea burselor pe facultăți a fost justificată în funcție de mărimea facultății, știut fiind de la început, că mediile constituie deja un criteriu unitar. Dat fiind marele număr al studenților

cu deosebită activitate profesională, științifică și obștească, luînd în considerare și principiul unei rotații în acordarea burselor (să nu revină doi ani consecutiv bursa aceluiași student, cînd el are colegi la fel de buni), Universitatea a solicitat ministerului suplimentare. A fost acordată una singură, conferită facultății de matematică, unde numărul studenților cu rezultate excepționale la învățatură și în activitatea obștească este mare. Repartizarea a fost făcută astfel:

4 burse Gheorghe Gheorghiu-Dej la facultatea de filologie.

4 burse Gheorghe Gheorghiu-Dej la facultatea de matematică.

3+1 burse Gheorghe Gheorghiu-Dej la facultatea de matematică.

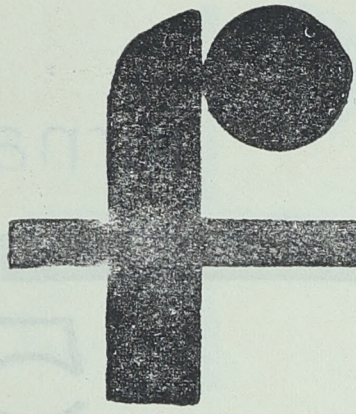
2 burse Gheorghe Gheorghiu-Dej la facultatea de fizică

cîte o bursă la fiecare facultate a institutului pedagogic.

Considerăm că repartizarea acestor burse a reușit să satisfacă cerințele echității, a stimulării activității multilaterale și cu foarte bune rezultate a studenților, fiind în același timp ilustrativă pentru grija pe care conducerea de partid o poartă studenților țării noastre.

Înainte de a sfîrși prezentarea acestor probleme, care au reținut atenția Senatului și a studenților, în mod egal, dorim să adresăm tuturor reprezentanților în comisiile profesionale și Senat, un îndemn la o activitate susținută, conștientă și eficientă, astfel încît prin propria noastră competență, receptivitate și exigență, sprijinul pe care-l așteaptă colegii noștri de la noi și ajutorul pe care-l putem da să se înfăptuiască.

RODICA IACOB

„ce este și ce ar trebui să fie examenul de admitere“

facultatea de filologie

Structura procesului de învățămînt și motivarea sa socială constituie probleme care, la anumite intervale, revin în istoria fiecărei culturi. Dacă în timpurile mai apropiate de noi aceste intervale au devenit tot mai mici, atunci astăzi, în condițiile unei dezvoltări multilaterale fără seamăn, adaptarea învățămîntului la nevoile societății devine o sarcină cu valabilitate permanentă. Întrucît conținutul învățămîntului se identifică tot mai mult cu conținutul științei, ceea ce face ca și metodele lor să coincidă într-o măsură tot mai mare, credem că relația dintre cadrul didactic și student trebuie să ia aspectul unei relații între educator — cercetător și student — cercetător, viitor educator.

Toate schimbările care se fac și care se impun ținesc de finalitatea procesului de învățămînt: pregătirea superioară, multilaterală a viitorilor specialiști, ceea ce reclamă, ca o condiție a reușitei, transformarea, pe cît e posibil încă din anul I, a studentului din obiect al procesului instructiv-educativ în subiectul acestuia. Cu toate câștigurile din ultimul timp, rolul studentului în pregătirea sa este încă extrem de redus în comparație cu cel al cadrelor didactice. Modificarea acestui raport nu poate veni decît din îmbunătățirea fazelor-

cheie ale procesului de pregătire. Unele măsuri ar trebui chiar să preceadă faza admiterii în învățămîntul superior. Lăcșele noastre, cu excepții lăudabile, fac încă prea puțin pentru pregătirea elevilor în vederea încadrării optime a lor și în viața universitară filologică. Apropierea, cel puțin în ultima clasă de liceu, a activității școlare de stilul universitar ar fi în acest sens un câștig real, chiar dacă, cum e și firesc, nu vor urma cu totii „școli superioare“.

Etapă admiterii are un rol cu totul deosebit în perfecționarea vieții universitare. Calitatea materialului uman selectat intervine pozitiv sau negativ în toate etapele următoare. Cu toate acestea, faza admiterii se consumă, raportat la o singură persoană, în câteva ore care hotărăsc soarta sutelor de candidați. Credem că această etapă ar merita o atenție mai mare.

În prezent selectarea viitorilor filologi nu se face după *criterii filologice* și nici după cele reclamate de munca viitorului educator, ci după *material filologic*. Se verifică, în acord cu programa, cunoștințele lor literare și gramaticale, ceea ce nu deosebește un candidat de la filologie de un candidat de la medicină cu cunoștințe literare și lingvistice la fel de temerice. Nu se

verifică formarea, mai bine zis „deformarea“ candidatului, aptitudinile, înclinațiile sale spre domeniul filologic (de aceea se și prezintă la noi mulți dintre cei „care nu știu unde să meargă“). Dacă scopul facultății noastre este fixat precis trebuie să găsim materialul uman și metodele cu care să ne atingem scopul. În acest sens, în cadrul examenului de admitere la filologie ar trebui verificate *aptitudinile lingvistice* ale candidaților, *arta vorbirii* (posibilitățile lor de a angaja și a conduce o discuție în domeniul ales etc.). Aceste testări ar putea să preceadă examenul propriu-zis (în vacanța de primăvară, eventual) pentru a putea orienta candidații spre alte domenii și a limita numărul celor care trebuie examinați numai pentru că s-au înscris (dar fără nici o șansă reală în concurs). Aceste verificări ar permite organizarea examenului din iulie numai sub forma probelor scrise, ceea ce, pe urmă, ar impune o altă organizare și dozare a subiectelor date spre dezvoltare candidaților. Acest lucru ar permite într-o măsură mai mare stabilirea unor criterii unice de notare și reducerea subiectivității.

Probele de admitere ar trebui să se adreseze mai puțin memoriei și tot mai mult gîndirii, aptitudinilor, solidității

cunoștințelor candidatului. Structura probelor ar trebui să difere în funcție de secție și de discipline. La limba română, de exemplu, credem că ar fi în limitele programei ca viitorii studenți să fie obligați la analiza filologică complexă a unui text și nu numai la însușirea unor fapte gramaticale izolate și la analiza sintactică a unui fragment de text. Aceste probleme se pun și mai acut la selectarea studenților pentru limbile străine unde *memorizarea citorva texte fixate dinainte* poate fi hotărătoare. În felul acesta, programa de admitere îl obligă pe examinator să testeze în primul rînd memoria candidaților, capacitățile lor reproductive și nu nivelul lor general de pregătire, capacitățile lor intelectuale sau anumite aptitudini și predispoziții spre studiul limbilor străine, în general, și pentru limba aleasă în special.

Testarea calităților necesare unui viitor cercetător în domeniul filologiei și a celor necesare unui viitor dascăl se impune. Este inadmisibil să pătrundă în cetatea literelor cel care „nu știe unde să meargă“, cel care nu simte forța și adevărul *cuvintului*.

FR. KIRALY

facultatea de desen

În ansamblul practicii contemporane de îmbunătățire și ridicare a calității învățămîntului, potrivit nevoilor reale cerute de practica și spiritul ce carac-

A. PROBLEME DE PRINCIPIU

Ce este :

a) Pregătirea, de specialitate, la desen, în școala generală și liceu se mai face destul de frecvent, cu „completări de normă“, de la alte discipline, deci cu nespecialiști. Consecința: totala nepregătire a viitorilor candidați.

b) Numărul insuficient de ore de desen, mai ales în ultimele clase, colaborează la fenomenul de nepregătire a viitorilor candidați. Orice carieră și-ar alege absolventul de liceu, desenul este indispensabil. La carierele cu profil tehnic, desenul este prioritar.

d) Adeseori, concurenții vin la examenul de admitere cu idei preconcepuate despre artă, în sensul că prin desen, pictură, etc. înțeleg reproducerea figurativ-iluzionistă a modelului. De aici „copierea“, la examen a modelului și, natural, insuccesul. Cauza: consecința directă a tuturor celor de la punctele a, b, c.

B. DESFAȘURAREA EXAMENULUI

Cele trei probe existente — desen, culoare, compoziție — sînt în măsură să asigure o departajare selectivă, prin verificarea deprinderilor și cunoștin-

ce se face

a) La proba de desen, se cere candidaților executarea unei planșe-desen. În cărbune sau creion, după un model antic — de ghips. Desenul trebuie, în mare, să facă dovada „cunoașterii“ modelului, a volumelor și suprafețelor înscrise în spațiu și redarea acestora cu modalități artistice.

b) La proba de culoare. Se așează un grup de obiecte, diferit colorate, pro-

terizează orînduirea noastră socialistă, ne raliem dezbaterii deschise, în legătură cu „examenul de admitere“. Propunem discuției și practicii, câteva soluții specifice facultății noastre, de arte.

Ce ar trebui să fie :

a) Predarea orelor de desen și a „convorbirilor despre artă“, să fie făcute numai de specialiști, respectiv, numai acei care au la bază o facultate de arte plastice. Problema numărului restrîns de ore se poate soluționa prin grupaj de ore de la mai multe școli, pentru același cadru.

b) Mărirea numărului de ore de desen și la școala generală și la liceu.

Se preconiza și s-a încercat cu rezultate remarcabile, predarea desenului, a muzicii și a educației fizice, încă din clasa I-a elementară. Este vorba de discipline-deprinderi ce au consecințe hotărătoare pentru evoluția ulterioară a copilului, sau tînrului. Neglijarea lor poate fi uneori irecuperabilă.

d) Înțelegerea pe un plan superior a receptivității realității și redarea ei prin specificul de reflectare a artei.

Înțelegerea și „citirea“ modelului, nu „copierea“ lui.

Redarea „temei“ de examen — desen, culoare, compoziție — cu modalități artistice.

țelor candidaților, dar pot fi foarte mult îmbunătățite. Reluăm discuția în acest sens :

cum ar trebui să facă :

a) Proba de desen ar trebui extinsă de la „model“ ghips, la grupaj de obiecte, de diferite mărimi, de diverse materiale așezate în spațiu, în diferite poziții.

Ce se urmărește în acest caz: *relația între măsuri, proporții și obiecte*. Aceasta înseamnă: perspectiva spațială, valorate — lumină — umbră, poziție-măsurabilă în unghiuri — axe, mișcare spațială, direcție, interacție, interpretare.

lectate pe un fundal de draperie. Se vizează, simțul cromatic. Se realizează în tehnica „udă“ sau „uscată“ lucrări destul de aproximative. Se cade foarte ușor în „legerul“ și „transparenta“ acuarelilor, (deși sînt specifice), ca singurele probleme ce le-ar cere această dificilă tehnică. Se mai execută tema și în ulei, de unii „avansați“, dar rezultatele, nu sînt pe măsura „avansului“, decît foarte rar.

c) La proba de compoziție. Se obișnuiește a se da o temă cu aspect de muncă, cu caracter „narativo-descriptiv“.

Proba este foarte importantă și necesară, fiind definitorie în aprecierea calităților și cunoștințelor plastice ale candidatului. Extinderea ei, în sensul cuprinderii unui cîmp mai larg de investigație în probleme de orientare teoretică și tehnică, o considerăm mai mult decît bine venită.

d) Proba scrisă la limba română. Este necesară, fiind vorba de profilul pedagogic al viitorilor absolvenți.

Dificil este faptul că prin această probă sînt eliminați, uneori, pe bună dreptate, candidați foarte buni la latura practică.

CONSIDERAȚII DE ANSAMBLU :

Cu aceste îmbunătățiri propuse și susținute dezbaterii, ca practică spre mai bine, specifică întregului proces complex de construcție socialistă, considerăm că răspundem nevoilor prezentului. Mai rămîn în discuție două probleme fundamentale :

1. Mărirea duratei de școlarizare la patru ani. Timpul afectat pentru însușirea și a măiestriei pedagogice și a practicii superioare artistice în trei ani de studii, este deja o anomalie, accentuată și de faptul că majoritatea absolvenților de trei ani, predau la întregul

b) Se păstrează proba de culoare, cu grup de obiecte și draperii, dar depășind relația: vas, fructe, draperie. Se vor alege „motive“ plastice-cromatice, mult mai complexe, urmărind: *relații determinate de problema lumină-culoare*. Se va urmări: acord cromatic — cald, rece, complementar, simultan, succesiv — textură, structură, tratament al suprafeței, amestec și combinația diferitelor culori și materiale, cu opțiunea mult mai largă din partea studenților — candidați în alegerea rezolvărilor tehnice.

c) Se păstrează proba de compoziție și se extinde importanța ei. Ea nu trebuie să se limiteze la un subiect „narativ literaturizant“.

Tema trebuie să fie legată de *relația între: distanțe, măsuri, mișcare, structură diferită a materialelor, relații de lumină și culoare, relații între forme*.

Această probă ar însemna sinteza superioară, între simț și gîndire, între dotare și cunoaștere. Ar însemna sinteza majoră între celelalte două probe: desen și culoare. Ar însemna, în ultimă instanță, verificarea unor cunoștințe de ansamblu la perspectivă, decorativă, serigrafie, colaj, etc. și care totuși trebuie cunoscute de candidat.

Aici are loc și lărgirea repertoriului tehnic de realizare, lăsat la opțiunea liberă a candidatului.

d) Considerăm necesar să se păstreze această probă. Este vorba despre studiul limbii materne, unde nu se pot face concesii, plus, viitoarea profesie de dascăl.

ciclu de învățămînt — inclusiv clasa a XII-a.

2. Față de cerințele producției, de ridicarea calității muncii cu caracter artistic-decorativ, de urbanistică și estetică industrială, în spiritul modern al „Marketingului“, se simte imperios necesară crearea celui de al doilea profil al facultății, cu caracter de „Design“. Discuțiile sînt abia deschise !

CONSTANTIN POPOVICIU
NICHIFOR SOMEȘAN

ana blandiana „poezia reprezintă, la noi, o formă de libertate”

ION NEAȚA: Prin ce trășături poezia română de la 1960 începe să se apropie sau se încadrează în poezia europeană modernă și, dacă îmi permițiți, în ce raporturi se află modernitatea și tradiția acestei poezii în cadrul general al poeziei europene?

ANA BLANDIANA: O să încep de la ultima întrebare pentru că mi se pare că poezia tină să-i zicem convențională așa — dacă a adus ceva revoluționar, să zicem în anul 1960, revoluționar era chiar restabilirea legăturii cu tradiția: poezii de după Labiș, și începând cu el, au făcut legătura cu marii poeți dintre cele două războaie. A fost un punct de mare mândrie pentru fiecare dintre noi să spunem că venim din Blaga, din Barbu sau chiar din Arghezi. Este un loc comun să spui că tradiția este un lucru indispensabil, este un loc comun să spui că nici nu se poate altfel merge înainte. Probabil prin ceea ce se face mai bun acum nu mai simțim nici la Blaga, nici la Barbu, aceasta neînsemnând că simțim mai mult decât Blaga sau Barbu: fiecare este, atunci când este ceva, el însuși. Eu cred chiar că problema pe care de atâtea ori s-a bătut moneda, a influențelor literare, a inspirației dintr-un alt scriitor dinaintea, chiar a pastiselui, nu-și are sens, adică nu există decât două posibilități: sau cel care continuă, cel care seamănă cu un mare scriitor dinaintea, este el însuși o personalitate, și atunci nu are nici o importanță că în punctul de pornire seamănă, pentru că personalitatea sa oricum îi va marca opera, sau el nu este o personalitate și atunci n-are nici o importanță dacă seamănă sau nu cu cineva, pentru că el tot dispăre. Am fost și sînt în continuare mîndră de relațiile pe care poezia mea le are cu cea a poezilor dinaintea mea — asta, aproape de tradiție. În ce privește contextul european, există, evident două categorii de lirică, lirica țărilor socialiste și lirica țărilor din apus. În țările socialiste se face poezie mai bună sau mai puțin bună în funcție de tradiția literară și de talentul poetului respectiv, se face o poezie cu mare succes de public, cu tiraje relativ mari, cu poeți care devin cunoscuți ca și cîntăreții de muzică ușoară, și asta se vede mai ales în Uniunea Sovietică unde poeți ca Evtuşenco, Vosnesenski sînt niște idoli, adică recunoscuți pe stradă, ovaționați... În apus situația este absolut diferită. În primul rînd se scrie mai puțin poezie, tirajele cărților de poezie sînt nemaipomenit de scăzute. Nu știu dacă v-am povestit data trecută cînd am fost la Timișoara o situație de-a dreptul comică: întrebată odată în Franța de către un poet destul de cunoscut și, în orice caz, interesant — care este tirajul ultimului meu volum de versuri, eu, neavînd nici o idee cam care sînt tirajele în Franța și știind că la noi sînt veșnice discuții cu tirajele mici din lipsă de hîrtie, am spus ceva foarte bolbo-

șit, așa — tirajul era 4.000. Era surprins și atunci am început să spun, știți, sîntem un popor de numai 20 de milioane... — „Dar citiți atîi spus?” — „Patru mii”, am spus eu și el a început să se extazieze și să-mi explice că ultima lui carte apăruse în 500 de exemplare și că speră să se epuizeze în 10 ani. (Eu, prințind curaj, i-am spus că a mea e epuizată) Sau, de curînd, fiind la un festival de poezie în Belgia, cînd am spus că „Octombrie, noiembrie, decembrie” are 12.000 tiraj, am devenit un fel de erou al festivalului. Nimeni nu-și putea imagina că într-o țară de mărimea țării noastre o carte de poezie poate apărea într-un asemenea tiraj.

Diferența aceasta poate avea două cauze: în primul rînd noi trăim situații mai dramatice așa zice, și poezia se naște întotdeauna din dramatism, în timp ce apusul este, da, mai apatic. Această lipsă de probleme în domeniul nu sufletește, dar al luptelor interioare, duce arta la căutări de formă, poezia devenind astfel, cum zice Gaëtan Picon, o experiență de limbaj. Este foarte interesantă această căutare și experiență de limbaj, da, este interesantă poate pentru poet, ori, mai ales, pentru lingvist, în niciun caz pentru omul care se apropie de poezie pentru a găsi un suflet, pentru că sufletul nu mai reușește să se strecoare prin atîtea experiențe lingvistice.

IOAN POPA: Cîtesc, Ana Blandiana, cu stupefacție, în ultima vreme, o adevărată avalanșă de articole în presa de toate profilurile, articole datorate unor scriitori de cuvinte care mărturisesc insomnii cauzate de faptul că la noi se scrie prea mult poezie. Crezi (eu nu aș crede) că se scrie prea mult la noi?

ANA BLANDIANA: Îți mulțumesc foarte mult pentru întrebare, adică pentru faptul că îmi dai posibilitatea să vorbesc despre asta. A existat acum vreo doi ani, în presă, un fel de campanie împotriva literaturii mediocre, așa-numită — mediocră. Probabil considerîndu-se că n-a fost destul, acum a început o altă campanie de acest fel. Pornind de la faptul că sînt de acord că apar multe cărți proaste, trebuie să spun că o asemenea campanie mi se pare mult mai nocivă decât apariția cărților respective. Am și scris odată despre asta, articolul se numea *Complexul genialității*. Despre ce e vorba? Noi ne-am obișnuit, toată cultura română este așa, să apărăm aproape prin absurd, adică, gîndiți-vă, a apărut Eminescu într-o vreme cînd aveam un procent de analfabeți fantastic și Eminescu concursa, sau poate întrecea, pe marii poeți ai lumii. Ne-am obișnuit — asta probabil pentru că sîntem nemaipomenit de talentați — să avem virfuri înainte de a avea baza. Cultura unui popor nu este dată de virfuri; noi continuăm să fim un popor care a dat cîteva genii culturii europene, cîteva genii recunoscute, dar nu sîntem încă un popor cu o solidă cultură la un nivel mediu. Faptul că acum se dau editurilor cărți și editurile nu le resping, ca să publice numai capodopere, după părerea mea este extrem de important, neamăiscutînd că din aceste sute de cărți pe an se vor selecta, cu timpul, marii poeți ai anilor viitori. Cei care pretind foarte dur în reviste să se facă o selecție înainte, nu se gîndesc că această selecție ar putea fi foarte periculoasă, pentru că, la urma urmei, și la edituri sînt tot niște oameni. Unii sînt ei înșiși poeți — asta este cu adevărat dramatic — pentru că se poate întimpla să fie poeți proști care să selecteze pe baza criteriilor lor despre poezie. Se poate întimpla să fie niște critici și orice fel de critică, orice fel de gust este subiectiv; se poate întimpla să nu fie nimic, și atunci în ce fel se produce selecția? În contextul în care tirajele sînt mici, singurul lucru sănătos este să se publice cărțile acceptabile printre care se vor afla, desigur, și cărțile bune. Nenorocirea este, însă, că la noi prima carte apare foarte greu, dar, dacă ai scos o carte, ești om făcut, după aceea totul merge aproape de la sine, creîndu-se, în felul acesta niște mari cariere de „tipi” mai mult sau mai puțin mediocri. Ceea ce mi se pare că s-ar putea cu adevărat face, este ca după apariția primei cărți, a doua să fie obligatoriu mai bună. Ca să trecem în alte domenii, faptul că-l avem pe Țiriac și pe Năstase nu trebuie să ne facă să uităm că nu avem terenuri de tenis și o bază sportivă de masă și să recunoaștem că acești doi ași au apărut aproape prin absurd, așa cum Enescu a apărut într-o țară în care nu se făcea

curent muzică de cameră, ca în țările nordice și, totuși, a apărut. Ne-am obișnuit așa. Începem cu genii, dar să nu uităm că urciorul nu merge de multe ori la apă.

ION NEAȚA: De acord cu cele spuse de dvs., dar mai e și faptul că apar o serie de volume de versuri care nu spun nimic, dar absolut nimic. Există impostură literară, există lipsă de talent, cititorul e judecătorul suprem dar eu cred că în acest sens îi revine și criticii datoria de a semna-lă impostura.

ANA BLANDIANA: Vedeti, la noi criticii au început ei înșiși să se considere niște artiști. Nicolae Manolescu a și teoretizat în acest sear în cartea despre Maiorescu: critica este considerată ca o reprezentare de gradul doi — literatura se inspiră din viață, critica din literatură; dacă literatura renunță uneori la inspirația imediată, critica poate și ea să renunțe la literatură, și așa se ajunge la un al doilea etaj care nu se mai sprijină pe nimic. După părerea mea, critica ar trebui, totuși, să existe în funcție de opera literară. A fost o situație foarte comică anul trecut cînd, apărînd foarte multe cărți de critică, criticii nu mai scriau decât despre cărți de critică. Au fost cîteva luni în care revistele literare au fost pline de recenzii ale... recenzilor. În felul acesta se putea merge la nesfîrșit, pînă la absurd.

ION NEAȚA: Așa se întimplă: în primele luni ale anului apar cărțile de critică și istorie literară restante din anul anterior și toate revistele se ocupă numai de ele. Cine are nenorocul să publice cărți de proză sau poezie în această perioadă, riscă să treacă neobservat. În altă ordine de idei, credeți că interesul pentru poezie, în societatea modernă, poate să scadă?

ANA BLANDIANA: Am mai fost întrebată dacă nu cumva televiziunea ar fi un asemenea pericol. Mi se pare că atîta timp cît poezia va reprezenta, așa cum reprezintă la noi, o formă de libertate, atîta timp cît poezii sînt o conștiință, nu cred că va înceta interesul pentru ea. Înțeleg aceasta nu neapărat în sensul unei poezii cetățenești, ci a acelei poezii care e expresia unei conștiințe și e simțită de oameni ca expresie a celorlalți, a lor. Probabil că atunci cînd nu vom mai avea probleme spinoase, și va fi foarte bine cînd vom ajunge la asta, probabil interesul pentru poezie va scădea. Deocîndată, sînt convinsă că televiziunea nu e un pericol, nu e un concurent al poeziei.

ION NEAȚA: Aș dori să precizăm că trăim într-un climat în care politica partidului și statului nostru sprijină dezvoltarea și diversificarea stilurilor literare, a culturii în general...

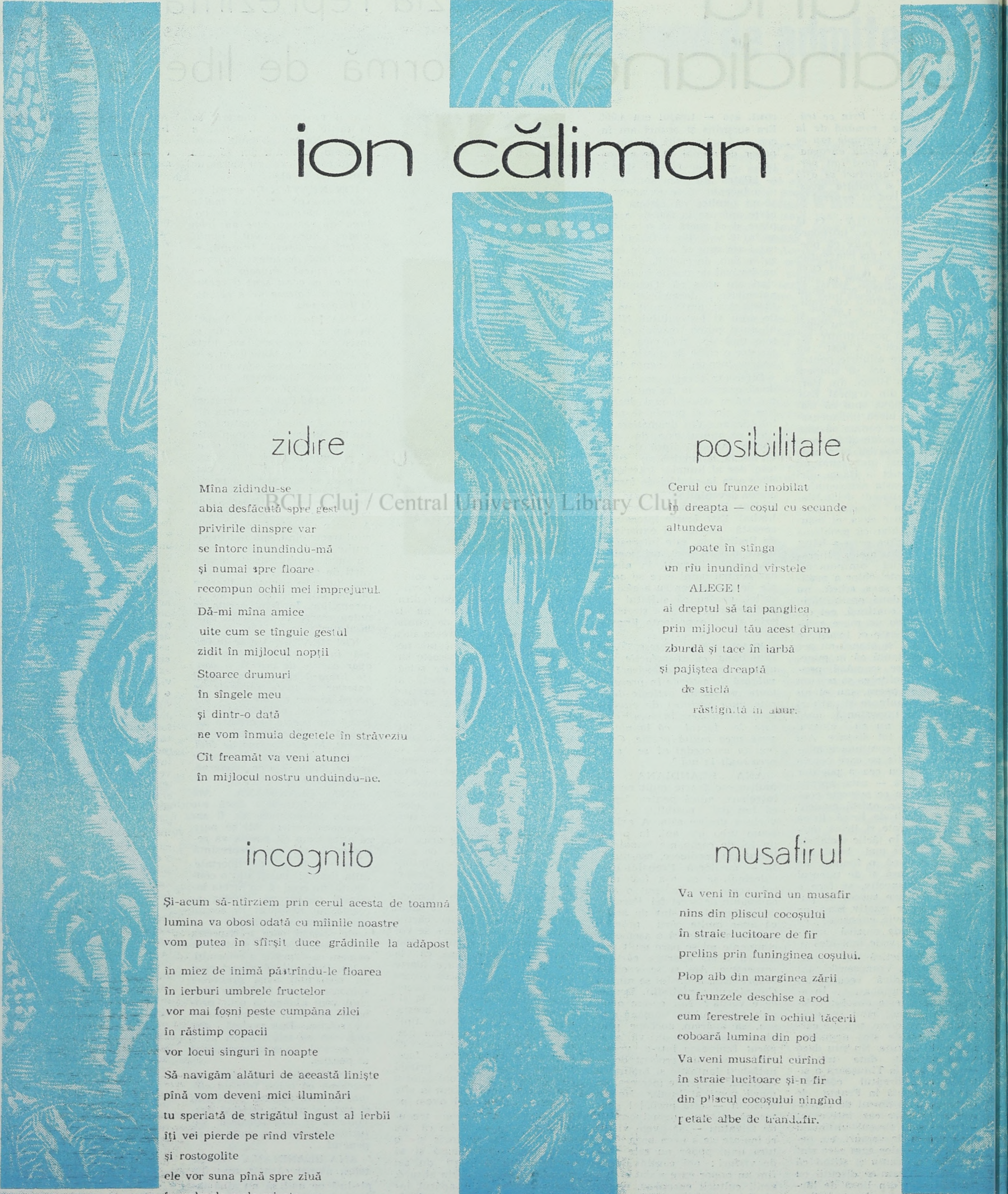
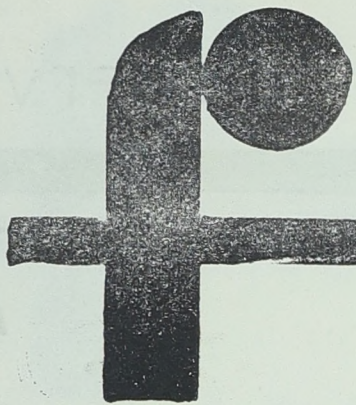
ANA BLANDIANA: Bineînțeles, numai că asta nu-i împiedică pe unii să nu aibă talent și totuși să scrie cărți.

Acest fenomen se manifestă în orice epocă. În perioada dintre cele două războaie a existat de asemenea foarte multă impostură. Se vorbea și atunci despre cît de multe cărți proaste apăreau. Totuși ceva s-a cîștigat, senzația asta este grozavă: poezia proastă de acum, este mult mai bună decât poezia proastă de atunci. E o dovadă că, totuși, ceva se cîștigă. Virfurile nu au fost atinse, însă nivelul de jos a fost cu mult depășit; este ceva teribil cum poezii fără talent de acum au găsit o cale mult mai sigură în „confectionare”, se vede mai greu impostura, pe principiul facerii lămpii mai mici, adică: întotdeauna femeile care încep să aibă riduri, preferă camerele cu lumină discretă.

IOAN POPA: Aș vrea să-ți pun două întrebări mai delicate: mai întii, cum citești ultimele pagini de poezie pe care Ioan Alexandru le-a publicat în reviste, și, apoi, cu ce sentiment ții în mîini ultimul tău volum.

ANA BLANDIANA: Am o foarte mare admirație pentru Ioan Alexandru, și tu știi foarte bine asta, sîntem prieteni foarte buni, foarte mulți ani l-am considerat cel mai talentat dintre noi, dintre colegii de generație. Este evident că ei se schimbă acum; nu știu cum o să se schimbe, adică nu cred că poemele lui de acum sînt de nivelul cărților lui bune. Am însă încredere — și ar fi îngrozitor să se întîmple asta, — am încredere în fibra lui: el este extrem de puternic și sînt convinsă că toată drama pe care o traversează acum (el, cu siguranță, traversează o mare dramă, această dramă a transformării) îl va duce pe o treaptă superioară. El este omul (pe care chiar l-am învidiat într-un fel întotdeauna) care venea dintr-un sat în care putea oricînd să se întoarcă. Noi eram colegi de facultate; eu, cînd eram exasperată de viața pe care o duceam, puteam să mă închid în cameră (în perioada cînd am început să am o cameră, înainte era mai complicat). El se ducea la 30 de km. de Cluj, în satul lui și, în felul acesta, nu știu, ajungea la el acasă, adică avea această legătură cu pămîntul care se simțea și care, vă rog să mă credeți, nu este o vorbă goală la el și care se simțea, formidabil, în poeziile lui. A făcut facultatea, mă rog, la început nu a luat-o foarte în serios, pînă cînd, brusc, a început să aibă o adevărată fascinație a culturii. A plecat apoi în Germania, a fost fascinat de filozofie dar, mai ales, de literatura medievală. Asta este, într-adevăr, extraordinar, nu e ușor să privești cu seriozitate a culturii. A plecat apoi în Germania, a fost fascinat de filozofie dar, mai ales, de literatura medievală. Asta este, într-adevăr, extraordinar, nu e ușor să privești cu seriozitate a culturii. A plecat apoi în Germania, a fost fascinat de filozofie dar, mai ales, de literatura medievală. Asta este, într-adevăr, extraordinar, nu e ușor să privești cu seriozitate a culturii. A plecat apoi în Germania, a fost fascinat de filozofie dar, mai ales, de literatura medievală. Asta este, într-adevăr, extraordinar, nu e ușor să privești cu seriozitate a culturii.

(continuare în pag 15)

ion căliman

zidire

Mîna zidindu-se
abia desfăcută spre gest
privirile dinspre var
se întorc inundîndu-mă
și numai spre floare
recompun ochii mei împrejurul.
Dă-mi mîna amice
uite cum se tînguie gestul
zidit în mijlocul nopții
Stoarce drumuri
în sîngele meu
și dintr-o dată
ne vom înmuia degetele în străveziu
Cît freamăt va veni atunci
în mijlocul nostru unduindu-ne.

incognito

Și-acum să-nîrziem prin cerul acesta de toamnă
lumina va obosi odată cu mîinile noastre
vom putea în sfîrșit duce grădinile la adăpost
în miez de inimă păstrîndu-le floarea
în ierburi umbrele fructelor
vor mai foșni peste cumpăna zilei
în răstimp copacii
vor locui singuri în noapte
Să navigăm alături de această liniște
pînă vom deveni mici iluminări
tu speriată de strigătul îngust al ierbii
îți vei pierde pe rînd vîrstele
și rostogolite
ele vor suna pînă spre ziuă
în palmele mele mirate.

posibilitate

Cerul cu frunze inobilat
în dreapta — coșul cu secunde
altundeva
poate în stînga
un rîu inundînd vîrstele
ALEGE!
ai dreptul să tai panglica
prin mijlocul tău acest drum
zburdă și tace în iarbă
și pajiștea dreaptă
de sticlă
răstîgnută în abur.

musafirul

Va veni în curînd un musafir
nins din pliseul cocoșului
în straie lucitoare de fir
prelins prin funinginea coșului.
Plop alb din marginea zării
cu frunzele deschise a rod
eum ferestrele în ochiul tăcerii
coboară lumina din pod
Va veni musafirul curînd
în straie lucitoare și-n fir
din pliseul cocoșului nîngînd
petale albe de trîndafir.

petru meinhardt

și sufeream
chemându-te

Țipase lăstunul a primăvară
și-n dans s-au prins fecioare
lăsînd poveri pe maluri
pădurile migrau tîrziu
pe spinarea melcilor
urmăream cum cocorii
ruginesc spre albastru
sămînța buruienilor de acasă
și sufeream în cuvînt
chemîndu-te

și mai mult de atît

Vestindu-ne
gongul trecu la odihnă
în leagănul său de sunete cu lilieci
Noi dansam tîrziu
și mai tîrziu decît dansul
de eucubee
făceam cercuri
pentru noul mers al luminii
pentru sensul schimbat al rotației planetelor
ne sărutam în nisip
mai mult decît atît să ne ajungă
pentru nesăzioasele noastre cuvinte
din trup.

atunci începe
joc de goană

Am lăsat forma lucrurilor
dincolo de lanțul porților feudale
săpate în iarbă
umbrele alergau răsfirate
în vizuini
anotimpuri urlau despletite
atunci
începe joc de goană
în apus
fecioare călărind imperii
și drumuri spre acasă

insomnie pentru
orgă și clavecin

Dormi pentru visul nesomnului meu
în prefaceri
au vrut să mă ucidă anotimpurile
anii cînd s-au îngrămădit într-o clipă
taurii și lupii alergau pe claviaturi de orgă
și clavecin
lăstunul
m-au oerotit de ploaie prea multă
insomniile pădurii
prefăcute în pace

eugen todoran: eminescu, editura minerva, bucurești 1972

EUGEN TODORAN

EMINESCU

În literatura română Eminescu rămâne fără îndoială, un punct permanent de referință căci destinul operei lui urmează destinul oricărei mari creații în sensul că, dincolo de semnificațiile speciale pe care o generație sau alta le descoperă, înțelesul ei mai adânc nu se întunecă o dată cu trecerea timpului ci, dimpotrivă, revenirea tocmai la această zonă, centrală a operei este resimțită de fiecare dată ca o necesitate a oricărui comentariu critic, indiferent chiar de metodologia și unghiul de vedere abordat în analiză. Altfel spus, comentariul oricărei mari creații trebuie să fie permanent menținut și circumscris în chiar miezul acelei creații în așa fel încât rezultatul analizei să tindă spre o descoperire a celor mai intime resorturi ale unei poetici, precum și a acelor elemente care alcătuiesc opera în ansamblul ei, cit

și fiecare fragment în parte, fragmentul având, în acest caz, rolul unui nucleu generator care asigură unitatea însăși a întregului. Pe un asemenea comentariu se clădește studiul lui E. Todoran *Eminescu*, apărut recent în editura Minerva, seria Universitas, Buc. 1972.

Intrucit studiul cuprinde o mare bogăție de idei ce se cer rind pe rind menționate și analizate, rindurile care urmează își propun doar să stăruie asupra metodei propuse în studiu, metodă pe care autorul o numește — într-o primă secțiune a cărții — „geneza gândirii poetice”.

Mai întâi, se cuvine remarcat faptul că studiul are în vedere acele elemente care asigură poeziei eminesciene condiția ei de artă, autorul pornind de la premiza că realitatea intrinsecă a creației eminesciene presupune o „gândire poetică” care se verifică în o-

rice „strat” al operei în așa fel încât, în actul percepției lumii, poetul pleacă de la o imagine în care se află conținută *virtual* ideea poetică, adică acea idee care, spre deosebire de ideea filozofică, menține poezia într-o nedeterminare sugestivă prin capacitatea ei de a păstra *deodată* și *nealterat* o pluralitate de sensuri.

Metoda potrivită, într-o astfel de cercetare, este ceea ce autorul cărții numește „geneza gândirii poetice”, adică o urmărire a modului în care se organizează ideea poetică în diferitele straturi ale imaginii ca rezultat al unei gândiri prin care, tot ceea ce reprezintă subiectivitate a eului se suprimă prin intuiția unor sensuri generale ale lumii văzute în unitatea ei cea mai deplină și cea mai adâncă. În acest fel, se precizează în capitol, ideea poetică, devenită reprezentare simbolică, poate înregistra o experiență psihică în care realitatea lumii nu este anulată ci *re-construită* — conform unei logici bazate pe un sistem de relații afective între om și univers.

În măsura în care comentariul poate surprinde felul cum în gândirea poetică eminesciană ideile filozofice își păstrează valoarea de simbol, adică de „semne” concrete în și prin care se precizează și se unifică sensurile multiple ale imaginii artistice, metoda propusă poate demonstra, cu un argument în plus, granița care desparte poezia de filozofie, în general, și, în mod special, felul în care poezia eminesciană

rămâne o poezie de dimensiune filozofică fără a se confunda cu filozofia. Altfel spus, dacă tărîmul cel mai apropiat poetului este tărîmul meditației, reprezentarea poetică a lumii face ca, tocmai în acest tărîm emoția să nu poată fi anulată. Dimpotrivă, în aceste hotare, se află cuprinsă tonalitatea *sublimat-poetică* a liricii eminesciene.

În felul acesta, metoda aplicată de E. Todoran în analiza operei eminesciene reliefează modul în care, în poezia lui Eminescu, „filozofia” se metamorfozează în „poezie” și, în plus, așa cum se precizează la pag. 19, „urmînd metoda genezei gândirii poetice, vom privi opera mai întâi nu ca expresie finită, ci ca tot interior, niciodată găsit în întregime din „dărîmăturile viitorului” în întregul operei”.

Studiul rămîne o interpretare personală în care asocierea datelor celor mai recente ale istoriei literare cu cele ale criticii literare realizează, pe de o parte, o sinteză a celor mai valoroase idei din cercetarea de pînă acum a operei eminesciene și, pe de altă parte, reprezintă o contribuție reală în surprinderea unor elemente ale poeziei lui Eminescu prin care poetul român dă străluciri particulare acelor „atitudini” pe care romantismul, înțeles ca „formă de manifestare a spiritului”, le-a vehiculat adeseori. În același timp, dată fiind realitatea operei eminesciene, o operă împrejmuțată de cultura imensă a poetului însuși, in-

terpretarea lui Eugen Todoran se clădește pe o solidă cunoaștere a ideilor din sistemele filozofice frecventate de poet și astfel demonstrația, menținută și în acest plan, completează și, în același timp, clarifică prin metoda propusă și aplicată de la un capitol la altul, modul în care „conceptele” gândirii poetice eminesciene se organizează, în cele din urmă, ca elemente componente ale unei „viziuni poetice”, singura în măsură să *explice* realitatea propriu-zis estetică a creației poetului român.

De aceea, fie că se pleacă de la analiza unor „straturi” tematice, ca de pildă, în capitolele *Natura-cadru și sentiment Ironic și satira etc.*, fie că analiza se oprește asupra unui singur fragment ca de pildă, în cap. *Comedia cea de obște, Luceafărul etc.* între capitole se păstrează o permanentă legătură a ideilor prin cuprinderea, în comentariu, a unității operei eminesciene în care imaginile poetice, construite pe câteva simboluri „centrale”, își păstrează multiple semnificații, infinite „deschideri”.

Mai trebuie adăugat că, în viziunea lui E. Todoran, opera lui Eminescu este un prilej pentru o permanentă analiză, făcută dintr-o perspectivă filozofică, vizînd poezia și esența ei, fapt care asigură studiului în discuție un loc deosebit în istoria și critica literară actuală.

RODICA BĂRBAT

dușan petrovici: lebede ale puterii, editura albatros 1972

Primul volum de versuri al lui Dușan Petrovici se intitulă, oarecum programatic, în înțelesul unei morale superioare, *Lebede ale puterii* și a apărut la sfîrșitul anului care a trecut la Editura Albatros. Un debut tardiv, dacă ar fi

să-l raportăm la generația din care face parte autorul cărții, dar este aici de luat în seamă cunoscuta inerție a mecanismelor editoriale și, poate alte considerente. Un debut de excepție, însă, egalat, în poezia ultimilor ani doar de cel al lui Dinu Flămînd și Emil Brumaru. O carte unitară, ca tonalitate și aproape egală valorie, de la prima pînă la ultima poezie.

Evitînd în egală măsură căutările destul de riscante din o parte a poeziei ultimilor ani, ca și modelele minore ale unor poeți mai vechi sau mai noi, fixați cu obstinație pe domeniul sentimentelor convenționale, Dușan Petrovici se relevă ca un poet care nu numai că a depășit de foarte mult faza căutărilor unui drum propriu, dar reușește, ceea ce ni se pare mai important, într-o formulă poetică în care falsele succese ori eșecurile notorii nu au constituit o raritate.

Poet al atitudinilor interioare, imagist și reflexiv deopotrivă, Dușan Petrovici scrie o poezie de expresie directă, de un lirism cenzurat și necontrafăcut. Chiar și cele câteva excelente crochieri care, pe alocuri, punctează volumul, și a căror substanță, aparent, o formează notația epică, se află tot sub tutela subiectivității poetice. Vom cita două din aceste scurte poeme, cu aspect de chinezerie savant construită: „Vă dăruiesc / această

armonie perfectă / a culorii / singele / nu poate versul meu / să-i egaleze strălucirea” (p. 22) „Aici iarba nu cade-n ruină / doar praful din singele meu / s-a deșus pe frunze-n derută / inima ta speriată / mai bate-n acvarii de fosfor / ceara / picură / pe sînii tăi împietriți” (p. 30).

S-a încercat, în câteva consemnări critice, deducerea poeziei lui Dușan Petrovici dintr-o retorică de extracție suprarealistă. Tentativa, fără a putea fi total infirmată, este susceptibilă de unele nuanțări. O lectură atentă a ciclului care, probabil, a generat o astfel de interpretare — *Capricii* — relevă o atitudine (e adevărat, uneori destul de ambiguă) de detașare, de ironie abia dimsimulată: truculența verbală (cîtă există) primește, în acest context, o funcționalitate parodică. Cit despre predilecția pentru imaginea insolită, șocantă uneori, aceasta poate veni la fel de bine dintr-o destul de precisă zonă a poeziei expresioniste. Violentele de vocabular, dizarmonia formală și interesul pentru ceea ce constituie substratul primar, elementar, într-o ierarhie simbolică a existenței (vom nota ca semnificativă, în volumul discutat, recurența unor termeni ca: *pămînt, floare, singe, fiară, lebedă, ființă*) sînt ca și opțiunea pentru *poezia de atitudine*, elemente definitorii ale expresionismului. Bineînțeles că ar fi o eroare

să absolutizăm aceste influențe. Orice poet, în măsura în care merită acest nume, scapă înregimentărilor necondiționate și reducătorilor categorice. Iar poezia aceasta, furată de mirajul esențelor, este, așa cum ni se sugerează în poemul care încheie volumul, mai mult decît o disciplină a harfei: un mod de existență: „(...) eu nu sînt poet / trăiesc doar aici și cînt / vino să vezi uriași din piatră cu ochi albaștri / mușcînd din lună / să-ajungă mai repede la soare / lasă-ți puțin inima / pe fiecare turn privind spre mare / ... / eu nu sînt poet / trăiesc doar aici și cînt / eu îți vorbesc din singe / care-mi aleargă ca un fitil aprins / spre pumnul de dinamită din craniu”. (p. 82).

Stilistic, versurile trădează o anume tensiune, o crispărie interioară, tradusă în dezarticulare, evidentă, a limbajului poetic și potențată, deliberat sau nu, prin exploatarea virtualităților elipsei: „Om pentru om închide ochii / n-o să știți niciodată cum plîng privighetorile mute / vremea de lupi viscoleşte cu voci de argint / și noi toți ne temem deopotrivă / or nu veți putea să ridicați lespedea de pe ziua pruncilor? / n-o să puteți ocroti buzele însetatului? / atunci: iarbă — tînuiește-ne” (p. 55).

Imagist, așa cum în parte s-a putut vedea și din cele câteva poeme citate pînă acum,

Dușan Petrovici mizează mai ales pe posibilitățile metaforei, reușind să creeze „atmosfera”. Iată încă un exemplu, poate cel mai frumos poem din volum: „Cine și pentru cine mai are de judecat lucrurile / de adus ferestre la casa luminii / să se știe / într-o duminică după-amiază (eram frumos) să se știe / însoțit de arbori am intrat în pămînt / cu cîinii mei treizeci la număr la vînătoare / și am vînat ceața și ploaie / grînarele mării erau acolo / niște oameni cumînți pe patul de rouă / am uitat să vă spun eu nu vedeam nimic / privirea mea rămăsese pe pămînt / eu nu vedeam nimic eram doar acolo și vînam / ceața și ploile grînarele mării” (p. 54).

Vom remarca, totuși, că în câteva din primele poeme ale volumului lanțu metaforic nu se mai organizează deplin și mecanismul amenință să funcționeze în gol. Cu această reținere și, eventual, cu rezerva pentru unele scăpări de felul: „piatra crește trepidînd într-un mioritic vaier” (p. 9), „ascultă balada mioriticului pîntec” (p. 81), credem că această carte, care într-o ipotetică antologie a poeziei românești contemporane s-ar putea regăsi în câteva pagini substanțiale, afirmă un nume de poet care va rămîne și de care, mai ales, se va mai vorbi.

LUCIAN ALEXIU

teatrul studențesc în concepția studioului U

Activitatea culturală dusă în cadrul instituțiilor de învățământ superior, datorită sprijinului acordat de organizațiile de bază, asociațiile studențești în îndrumarea și dezvoltarea permanentă a bazei materiale, se înscrie pregnant în munca politică de masă, consacrată educării comuniste, multilaterale a tuturor studenților în spiritul documentelor elaborate de Conferința Natională și de Plenara C.C. al P.C.R. în contextul sporirii sarcinilor privind pregătirea tineretului universitar pentru o cifră mai activă prezență în viața socială, la absolvirea facultății.

O parte componentă a vieții culturale din instituțiile de învățământ superior din țara noastră o constituie teatrul

litare să facă din Studioul o adevărată școală de artiști amatori, iubitori ai artei teatrale și ai spectacolului.

Studioul studențesc de teatru al Universității a luat ființă în anul 1963. De atunci și până acum, timp în care au trecut pe aici, zeci de studenți-autori dramatice, interpreți, regizori și scenografi, care au montat un număr de peste 20 de premiere date în fața colegilor din Timișoara și alte centre universitare ale țării, în întreprinderi, case de cultură și cămine culturale. Succesele dobândite (Premiul special al juriului-CLUJ 1968, participarea la Festivalul internațional de la ZAGREB 1969, Premiul I la ediția din 1972 a Festivalului național al artei studențești precum și

studențesc, fenomen care a dobândit în ultimii ani o deosebită consistență, în ciuda unor căutări experimentale, mai mult sau mai puțin viabile (privitoare la modalitatea scenică, interpretativă, de repertoriu și stagiune), teatru care și-a afirmat personalitatea, tinuta specifică, chiar în contextul vieții teatrale naționale.

Experiențele făcute în case de cultură, în instituțiile de învățământ superior cu regizori și tehnicieni profesioniști nu au dat decât sporadic rezultate pozitive, dimpotrivă, de cele mai multe ori ele nu au reușit să mobilizeze și să potențeze cu toată amploarea, talentul și dorința studenților de a se manifesta în viața culturală studențească. Chiar și reușitele nu erau decât raportări la teatrele profesioniste și nu la universul spiritual angajat politic la studențimea.

Din punctul nostru vededere sîntem pentru un teatru plenar angajat în problematica majoră a societății, a tineretului țării, a vieții politice, culturale a studenților.

Studențimea, o generație formată în spiritul ideologiei marxist-leniniste, înțelege că a face artă înseamnă implicat a face politică, a face artă cu mesaj, fiindcă prin fiecare spectacol înțelege să se situeze deschis pe poziții sociale determinate, luînd o atitudine pe care s-o transmită convingător și emoționant publicului, de fapt colegilor, oameni cu aceleași preocupări și cu strădani comune, în ce privește asimilarea unui complex de cunoștințe și deprinderi necesare formației lor viitoare, de intelectuali cu posibilități de a imprima noi coordonate calitative în realizarea spectacolelor de teatru, ajunse la o maturitate și complexitate tocmai prin colaborarea fructuoasă a membrilor, studenții ai diferitelor facultăți. Dorința tuturor este ca prin montări scenice de ca-

numeroasele premii individuale de interpretare și regie) sînt rodul unei permanente preocupări a colectivului de amatori, de a face din teatrul studențesc o tribună politică a problematicei tineretului contemporan, reprezentînd idealurile politice și sociale ale poporului, materializînd cerințele formulate de conducerea de partid și de stat față de angajarea artei în contemporaneitate.

Majoritatea spectacolelor noastre le-am realizat prin aplicarea metodei dramaturgiei creatoare și anume, a creării de spectacole cu participarea tuturor membrilor formației. S-a înțeles astfel că, teatrul, care este o formă de artă colectivă, obligă fiecare participant la crearea unui spectacol, să ia poziție comună, chiar prin interpretări care, la un moment dat, s-ar părea că antrenează la omogenitatea grupului.

Amintim ideile care au animat spectacolele noastre și credem că ele au fost recepționate în plenitudinea lor de întreaga masă a spectatorilor: lupta cu inerta (AZI...) lupta pentru atingerea idealului propus (IOSY) protestul împotriva elementelor retrograde (ȚIGANIADA) a tinerilor neangajați în munca de edificare a societății socialiste.

În cinstea celei de-a 25 aniversări a proclamării Republicii, Studioul studențesc de teatru a susținut un recital de poezii patriotice și un spectacol-lectură cu piesa antimonarhică „Sceptrul și omizile”.

La ora actuală, se găsește în faza de finalizare, un număr de patru spectacole: „Act fără cuvinte” de Samuel Beckett, „Slugă la doi stăpîni” după C. Goldoni, „Pe cont propriu” după A. Păunescu și „Orbirea” după E. Canetti.

BIROI V. DIOGENE

abc plastic III.

tendințe și orientări în arta modernă

(încercare de ghidaj)

„Nu spunem ceva nou, toate lucrurile au fost spuse, dar, cum nimeni nu ascultă și mai ales cum totul se uită, trebuie s-o luăm întotdeauna de la capăt.”

A. GIDE.

Reîntoarcem deci, încercarea de ghidaj, cu același sentiment de a fi utili, într-un domeniu în care se emit încă atît de ușor judecăți de valoare și se manifestă mai repede tendința de a „nega”, decît de a „înțelege”, înțelegere care înseamnă bucuria cunoașterii și a marelui desfășurări spirituale, pe care numai arta o poate da.

Popasul ghidajului anterior s-a oprit la pictura „naivă”, (Neoprimitivii).

Asemeni mișcării „impresioniste”, cu consecințele trecute deja în revistă, un loc tot atît de important îl ocupă:

CÉZANNE, care înseamnă muncă prodigioasă de o viață întreagă, pentru a da impresiei „soliditatea tablourilor din muzeu”; o dorință de reorganizare a realității, în tablouri; o necesitate de limpezire și clarificare a multiplelor frământări contemporane, legate în special de „insusirea naturii” și de „cunoașterea problematicii umane”.

Tehnicist vorbind, Cézanne a însemnat:

- organizarea riguroasă a compoziției, cu accent pe formă, culoare și ritm;
- redarea sentimentului lucrurilor „solide”, din spațiu;
- folosirea culorii roșii și verde, pentru lucrurile solide și a albastrului, pentru aerul care circulă, se intercalează, printre obiecte;
- modularea tonală, eliminarea perspectivei aeriene, dar păstrarea perspectivei lineare;
- eliminarea, din tablou, a elementelor neesențiale, vizînd soliditatea și monumentalitatea, pînă la a reda „geometric” anumite forme, reduse la câteva figuri: cub, sferă, cilindru, con, etc.
- punct de plecare pentru mișcarea cubistă;
- înlocuirea „clarobscurului”, introdus în pictură de Giotto și cultivat de toată pictura de la Renaștere și pînă azi și înlocuirea lui cu „modularea tonală”; etc.

Influența lui Cézanne asupra evoluției ulterioare a artei a fost imensă. „Mă întreb adeseori ce ar fi pictura actuală fără Cézanne”, spunea pe bună dreptate, printre alții alții, Fernand Léger.

FAUVISMUL, ocupă de asemenea un loc important, prin experiențele cuprinse în lăuntrul mișcării, prin valoarea participanților și prin voga de care s-a bucurat.

Cuvîntul „fouve” înseamnă sălbatic, fiară. Mișcarea a primit denumirea de la o afirmație a lui Louis Vauxcelles, la salonul din 1905, cu referire la o sculptură a lui Marquet, „un Donatello printre sălbatici”.

Caracteristici:

- exaltarea culorii pure, (cartușe de dinamită);
- echivalența luminii și construcția spațiului, prin culoare;
- preferința pentru redarea suprafețelor în plan, cu aspect decorativ-linear, fără modulare tonală și fără clarobscur iluzionist;
- puritatea și simplificarea obiectelor, chipurilor și folosirea lor pentru a comunica „idei și sentimente proprii”;
- **Reprezentanți:** Grupul din atelierul lui Gustav Moreau și Academia Carrière (Marquet, Manguin, Camoin, Puy, etc.), grupul din mahalaua Chaton (Derain, Vlaminck, etc.), grupul de la Havre (Friesz, Dufy și Braque), independentul Van Dongen și Seurat. Cel mai

important și șeful grupului a fost Henri Matisse.

Perioadele de maximă înflorire: 1899—1901; 1903—1905. În 1907 grupul se dispersează. Mișcarea se varsă în cubism, cu contribuția efectivă a lui Matisse, Derain și mai ales a lui Braque — apoi a lui Picasso.

Mișcarea nu putea dura, deoarece exista, la baza ei, o anomalie fundamentală, contradictorie: exaltarea maximă a emoțiilor și sentimentelor, prin folosirea culorilor pure, asociată cu o rece, lucidă și analitică concepție și viziune asupra realității.

CUBISMUL, ocupă un loc preponderent în ansamblul curentelor moderne, prin noutatea adusă, prin practicarea masivă, prin numărul mare de susținători și prin vitalitatea sa prelungită.

Caracteristici:

- pasiunea organizării geometrice, a reordonării unghiulare a lumii, în numele cunoașterii „rationale” a obiectelor, dincolo de aparențele lor exterioare.
- pictarea a „ceea ce se știe — dincolo de ceea ce se vede”. Consecința: asocierea „mentalului la vizual”.
- redarea prin două dimensiuni a arhitecturii și a corpurilor solide.
- reprezentarea volumelor — colorate — pe suprafețe plane.

De aici, fazele de desfășurare:

a) — faza cézaniană — 1907—1909: căutarea proprietăților permanente ale obiectelor, respingînd tot ce este trecător, accidental, accesoriu și vizînd stabilitatea lor, într-un spațiu închis, fără lumină și fără perspectivă; Trecerea de la spațiul vizual la spațiul tactil și manual; Etalarea unei noi concepții, viziunii și mai ales limbaj plastic, asupra lumii reale.

b) — faza analitică — 1910—1912: aplicarea simultaneismului vizual — descompunerea obiectelor și recompunerea lor pe baza principiului asocierii mentale, (nu pictăm cum vedem obiectul, ci cum știm că este obiectul, adică și partea care nu se vede direct, dar ea există în realitate, în numele unei mai perfecte cunoașteri și însușiri a lumii realului). De aici: analiză extremă a obiectelor, descompuneri și recompuneri arbitrare, introducerea unor excitanți percepțivi — aplicarea directă, în tablou a unor bucăți de ziar, stoffe, hîrtii, etc. În acest fel compoziția cubistă devine „o compoziție fără obiect, combinînd obiecte descompuse”.

c) — faza sintetică — 1913—1914: sinonimă cu plonjonul în abstract, cînd se întimplă și ruptura cu figurativul iluzionist, existent în artă pînă acum.

„Imitația” naturii este înlocuită cu „simbolurile”, asemănătoare „metaforelor” poetice, despre lume și realitate. Crearea „realului”, în tablou, prin modalități lirice, cromatice, nu prin iluzii figurative-naturaliste. Pictarea „esențelor” nu a „aparențelor”.

Consecința: se tinde spre formarea unui nou limbaj plastic, o nouă gândire și reconsiderare a lumii vizibile.

Reprezentanți: „Eroii” mișcării cubiste — 1907—1909, erau fără îndoială Pablo Picasso, cu calitățile lui excepționale de desenator și Georges Braque, cu calitatea lui dominantă, culoarea. Se mai adaugă, tot ca șefi, Juan Gris și Fernand Léger. Războiul din 1914 împrăștiă marea mulțime de participanți la mișcare, voga și exaltarea colectivă, ne mai regăsindu-se nici odată, deși au fost perioade de reluare a tehnicilor cubiste, de mai multe ori.

Dar, despre arta abstractă și derivațiile ei, data viitoare.

NICOLAE SOMEȘAN

aniversări u.n.e.s.c.o

actualitatea lui dimitrie cantemir

Printre figurile culturale de prim rang ale poporului român se situează la loc de cinste personalitatea complexă a lui Dimitrie Cantemir.

Iașul (unde în octombrie 1673 se năștea viitorul mare cărturar), multumită indeosebi orgoliosului voievod Vasile Lupu, devenise încă din prima jumătate a veacului al XVII-lea un centru cultural apreciat în întreg sud-estul european. La Academia înființată aici de el activau cadre de valoare recunoscută în tot cuprinsul ortodoxiei. Sub domnitorii următori faima acestei Academii sporește și ajunge socorul cel mai important de cultură grecească, avangarda științei și cugetării moderne în cuprinsul Europei de sud-est. Astfel, încă din primii ani ai copilăriei, intră în atmosfera frământată a vremii. Avându-l ca dascăl pe Ieremia Cacavea, figură culturală importantă, cunoscător al spiritului răsăritean, dar cu un stagiul de pregătire și la universitatea padovană, tânărul studios ia act de problemele fundamentale ale zilei. Cu facultăți intelectuale remarcabile, Dimitrie ajunge pe băncile Academiei constantinopolitane, unde profesorii de elită se străduiau să împace stilul cultural tradițional bizantin cu elementele noi aduse de cugetarea europeană, acum în plină efervescentă.

Atenția acordată de acești cărturari scrierilor lui V. Helmont, și prețuirea de care s-a bucurat acesta la Cantemir, sînt încă o mărturie că în Răsărit „noutățile” apusene gă-

seau audiență și înțelegere, dar numai în măsură, și cele care se pretău adecvării la stilul și spiritul cultural propriu.

Contactul cu lumea turcească, cunoașterea creațiilor artistice ale Orientului, întreținerea de relații amicale cu oamenii politici și reprezentanți ai culturii apusene au contribuit la creșterea și împlinirea pripită a acestei personalități excepționale. Ca domnitor a urmărit o politică de apropiere de Rusia spre a corespunde vederilor ortodoxe țariste. Încheierea tratatului de la Lutzk nu era un act neprevăzut. Dimpotrivă, exprima convingerile cele mai intime ale noului voievod Stăruința de a-l determina pe țar să reia ofensiva împotriva turcilor, desigur, era alimentată și de dorința de a reveni în scaunul Moldovei, nu fără să se conjuge însă cu idealul, mai înalt, de readucere a culturii bizantine la locul pe care-l deținea în trecut. Dar, contrar așteptărilor lui Cantemir, țarul folosea întreaga lui capacitate și energie în scopul de a smulge țara și poporul său din orizontul trecutului și din mrejele care îl legau de Orient spre a concura cu progresul realizat de Europa occidentală.

Este momentul cînd înfrîngerea și dezamăgirea suferite îl determină pe voievodul pribeg să-și îndrepte atenția spre alte zări: descoperă misiunea propriului neam. Sînt anii cînd Cantemir se adîncește cu pasiune în studiul trecutului istoric al poporului român, rodul fiind „*Hronicul vechimei a romano-moldo-*

vlahilor.” Cu o concepție rotunjită în deplină maturitate de gândire, se eliberează de unele vederi dogmatice din primele sale lucrări filosofice. Cultura, dar de un anume tip, îi apare distinct ca tel de viață al societății umane. Din acest punct de vedere, grecii, și apoi romanii, descendenții ai primilor, au jucat un rol hotărîtor în istoria omenirii: au atins nivelul de la care omul conștient de sine, a început o viață propriu-zis istorică. Românii — urmași ai romanilor și, implicit, ai grecilor —, purtători ai mesajului acestor două popoare, au îndatorirea de a realiza fuziunea dintre spiritul oriental elin și noua perspectivă de viață descoperită de Occident. Fiindcă numai astfel mersul societății omeniești se va îndrepta spre un tel cu adevărat superior. Problema era deci de a relua procesul început atît de promițător în Renașterea italiană și de a-l duce mai departe.

Predecesorii săi, cronicarii moldoveni, prin opera și viața lor, marceau etapa începutului de viață națională, în sens istoric. D. Cantemir deschidea orizontul misiunii poporului român în plan general uman. Și aceasta înainte ca evenimentele să-i fi prilejuit cîștigarea independenței și realizarea unității statale, dar în consens cu mersul societății europene, așa cum îl determinau elementele de progres acum definite. Era actul de o surprinzătoare performanță care, abia după trei secole de la nașterea celui în cauză, a devenit componenta de bază în politica de stat a poporului român.

Istoria ieroglifică ne oferă imaginea plastică a unei acțiuni bazate pe ignoranță, inițiată de înșiși stăpîniți de patima interesului imediat, abili făuritori de silogisme: unii dintre ei, neîntrecuți meșteri ai sofismului dialectic. De la primul contact cu textul acestei opere impresionează numărul excesiv de mare al „sentențelor”; modul de a înfățișa oamenii și faptele lor. În sensul că asemenea eroilor de tragedie, personajele, actele lor sînt aduse pe un loc concentrat luminat — în scenă. În cazul tragediilor antice, corul era purtătorul reflectoarelor, surse luminoase puternic iradiate de înțelepciune, exprimată prin sentințe, proverbe, reflecții etc. Corul intrupa înțelepciunea, experiența. Eroul era *indrăznețul* din naivitate.

Viața în societate e o dramă, iar „jocurile” lui Cantemir au cunoștință de acest fapt. Atîta doar că ele pornesc la drum cu intenția să contrafacă radical natura dramei. S-au înzestrat în primul rînd cu măști: precum, apoi, mai dispun și de arma cuvîntului, îmbinat cu arta silogismului și a sofisticii dialectice. În bună parte, *Istoria ieroglifică* e o înlănțuire de cuvîntări, unele mai abile ca celelalte. E și firese, pentru că lucrarea nu e roman, nici pamflet, ci o teribilă *dramă* — înțeleștarea dintre insul velleitar, recunoscîndu-și valoarea în sine, și lumina necruțătoare a conștiinței, care îi pretinde chiar renunțarea la sinele propriu, ca să devină *valoare*, adică să se încadreze în universul social, axiologic. De aici ardorea luptei, ascuțimea minții acestor jivine, măiestria cu-

vîntului lor, abilitatea jocului prestat. Fiecare dintre ele, în cuvîntul rostit, încearcă să se supună unei inverșunare legii a ipocriziei, a sofisticii și a diplomatiei. Ținta le este ca, sub paravanul vorbelor și al silogismelor, să dirijeze astfel lucrurile încît să găsească supape de a se afirma individual. Drama îmbracă haina comică, fiindcă în sens invers intențiilor, pînă la urmă totuși descifrate. Cită vreme, în mod firesc, fiecăre ins, de la o anumită vîrstă ar trebui să se angajeze în acțiunea de transfigurare ca să dobîndească locul cuvenit în societate, iată o pe jivina cantemiriană că declanșează lupta cu ținta chiar contrară — de a se sustrage acestui proces, spre a ocupa poziții care să-l menajeze ca ins, cu conformația *naturală*, ca simplă forță. De aici grija autorului de a le aduce — în orice împrejurare — în fața a ceea ce — potrivit conștiinței comune — ele ar fi trebuit să îndeplinească și modul cum ar fi fost necesar să procedeze. Tehnica aceasta are un efect dublu: de o parte, lumea jivinelor prinde un contur tot mai clar definit; iar, de alta, se profilează, la antipodul acestei colectivități animaliere, universul luminos al înțelepciunii.

Prin *Istoria ieroglifică*, literatura noastră își găsea, în liniile ei mari, făgașul de evoluție. Această operă deschidea la începutul veacului al XVIII-lea calea culturii românești, în spiritul ce-i ei propriu.

MIHAI CAZACU

românia și universalitatea o.n.u.

Dinamismul relațiilor internaționale din zilele noastre, interdependența crescîndă dintre națiuni, fac tot mai necesară „diplomația multilaterală”, O.N.U., fiind unul din principalele instrumente, ca un complement al diplomației bilaterale. Astăzi, ca urmare a acțiunii țărilor socialiste și a celorlalte forțe progresiste, tot mai multe cercuri acceptă ideea că locul politicii de forță și dictat trebuie să-l ia politica tratativelor și contractelor ca singura cale rezonabilă în soluționarea problemelor de interes general.

Întrînd seama de numărul și complexitatea problemelor care interesează toate statele, ca întărirea securității internaționale, dezarmarea, decolonizarea, lichidarea subdezvoltării, cooperarea multilaterală, elaborarea normelor relațiilor interstatale, folosirea pașnică a energiei nucleare, exploatarea resurselor submarine, etc.; se impun soluții elaborate cu participarea tuturor celor interesați.

Organismul care poate și trebuie să joace un rol principal în acest sens, este O.N.U. De aici interesul manifestat față de inițiativa guvernului țării noastre, de a include în ordinea de zi a celei de a 27-a sesiuni a O.N.U., problema creșterii rolului și eficacității ace-

tui organism. Originea acestei soluții se află în documentele Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român din iulie 1972, cu care prilej tovarășul Nicolae Ceaușescu arătă: „Schimbările care se produc în viața internațională fac să crească tot mai mult rolul Organizației Națiunilor Unite și al altor organisme internaționale ca factor de stimulare a colaborării între state, de elaborare a normelor care să guverneze relațiile dintre țări și de asigurare a înlănțuirii în viață a acestor norme. Pornind de la aceste considerente și avînd în vedere că, de la înființare, cînd cuprindea 55 de state, Organizația Națiunilor Unite a ajuns să reunească 132 de state ale lumii, este necesar să se aducă îmbunătățiri activității organismelor O.N.U. Se impune, astfel, o reprezentare mai judicioasă în organismele O.N.U., a tuturor statelor, pentru a se oglindi mai bine noile realități din lume în însăși structura organizației și a se asigura ca aceste organisme să-și îndeplinească în condiții mai bune rolul”.

Sprîjinul de care s-a bucurat propunerea românească a constituit încă o apreciere a politicii externe a partidului și statului nostru. O confirmare a aprecierilor partidului și statului nostru cu privire la via-

ța și relațiile internaționale o constituie și evoluția pozitivă de pe continentul european.

Țara noastră a militat și militază pentru ca în toate domeniile vieții internaționale să se treacă de la declarații de intenții la acte concrete. O.N.U. a cărui rațiune este tocmai apărarea păcii și securității popoarelor, poate și trebuie să joace un rol mai important în acest sens. Un deziderat major al organismului la care ne referim este acela al universalității. Soluționarea unor probleme de interes general implică participarea tuturor statelor interesate. Evident s-au făcut pași însemnați în acest sens. Un moment remarcabil l-a însemnat restabilirea drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze la O.N.U. restabilire care se află într-un raport direct cu universalitatea și eficiența O.N.U. în ansamblu România a acționat permanent în acest spirit, numărîndu-se totdeauna printre coautorii rezoluțiilor care vizau restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze în organizație.

Se știe că Organizația Națiunilor Unite numără în prezent 132 de membri — state socialiste și nesocialiste, mari mijlocii și mici. Cu prilejul restabilirii drepturilor Chinei Populare la O.N.U., s-a demon-

strat și creșterea rolului statelor mici și mijlocii în viața internațională.

Un nou pas în sensul universalității, impune intrarea în organizație, concomitentă, a Republicii Democratice Germane primul stat socialist german, și al R. F. GERMANIA, existența celor două state germane fiind o realitate. De sigur este necesară aderarea și a celorlalte state rămase în afara organizației.

Satisfacerea tot mai deplină a dezideratului universalității înscris în Cartă, creează în și mai mare măsură posibilitatea ca O.N.U. să constituie un cadru adecvat pentru discuții, negocieri constructive, ajungîndu-se ca în condițiile manifestării unei atitudini de bună voință, stimă și respect reciproc, să se creeze posibilitatea restabilirii încrederii mutuale și colaborare între state, în rezolvarea problemelor internaționale litigioase.

Dimensiunile strădaniilor partidului și statului nostru pentru unirea tuturor forțelor înaintate ale contemporaneității în lupta pentru democrație, progres, pace și socialism este oglindită tocmai în dezvoltarea continuă a relațiilor cu aceste forțe. Participarea activă la dezbaterile din cadrul

O.N.U. și a altor organisme internaționale, inițiativele constructive au creat țării noastre un mare prestigiu internațional cit și un loc central în rîndul popoarelor iubitoare de pace și progres.

Dezvoltarea cu consecvență a contractelor și legăturilor cu toate țările lumii, a contribuit la extinderea relațiilor țării noastre cu statele respective, la favorizarea climatului de destindere și colaborare între state cit și un mai larg schimb de opinii în problemele majore ale vieții internaționale cum ar fi: instaurarea păcii în Vietnam, soluționarea pe cale politică a conflictului din Orientul Apropiat, dezarmarea etc. subliniindu-se totodată, necesitatea universalității O.N.U. și a normalizării relațiilor dintre toate țările lumii.

Aflat în deplină concordanță cu interesele poporului nostru, politica externă a partidului și statului român este sprijinită unanim de toți oamenii muncii din Republica Socialistă România. Intemeiată pe principiile eticii și legalității internaționale, ea corespunde aspirațiilor poporului nostru de făurire a unei vieți ferice în condițiile unei păci trainice în întreaga lume.

CORNELIU POPEȚI

cercurile științifice studentești între realitate și imperative

O problemă mult discutată e cea a cercurilor științifice studentești. Se scriu o mulțime de referate, de dări de seamă, se întocmesc planuri de activitate pe an, pe semestre, la diferite nivele, despre aceste cercuri și activitatea lor, dar se cam uită destul de des faptul că această activitate nu se limitează la întocmirea mai sus amintitelor și să sperăm utililor hîrtii. Și totuși aceste cercuri studentești au și o activitate și un rost real care nu înseamnă ținerea unor ședințe respectînd ora și data fixate în plan și citirea unor lucrări respectînd numărul și titlul înscrise în același plan. Pare-se că aceste cercuri științifice pot ființa și fără orar fix, tot așa cum pot fi și inexistente chiar dacă membrii (figuranții) se prezintă bilunar la ora și sala fixată pentru a dormita sau cel mult a asculta apatici interminabile lucrări, neinteresante pentru autorii lor chiar. Vorbînd despre cercurile studentești din Universitate nu putem face generalizări pornind de la faptul că fiecare facultate are profilul ei distinct. Un alt inconvenient este și deosebirea dintre concluziile pe care le poți trage asistînd la una sau mai multe ședințe de cerc mai mult sau mai puțin interesante și concluziile pe care ești tentat să le tragi după o discuție mai mult sau mai puțin oficială cu conducătorii sau diverșii membri ai respectivului cerc. În asemenea ocazii toate treburile merg bine, neajunsurile nu există sau sînt minime, tu se prezintă o listă de lucrări, unele chiar premiate la sesiuni științifice, sau primești pur și simplu dări de seamă întinzîndu-se pe 4-5 pagini iar plictiseala de la ședințe, dezinteresul studenților sau cadrelor didactice, toate dispar. Într-un cuvînt, totul este roz. Dar nu vrem să cădem nici în cealaltă extremă căci cercurile științifice studentești sînt și ele cum sînt, mai bune sau mai slabe, o delimitare prea exactă nu se poate face și în tot cazul au un rost, sînt necesare, păcat doar, că mulți studenți nu înțeleg asta și poate nu se stăruie îndeajuns în a-i face să înțeleagă. E o falsă problemă, o falsă întrebare aceea, dacă tot studenții ar trebui să participe (să fie obligați să participe) la cîte un cerc, cu asta nu ar deveni probabil mai conștienți de utilitatea cercurilor și nici mai zelosi în cercetarea științifică, desigur ar absenta ca de la unele cursuri, sau ar fi simplu element de decor. Fără îndoială că e mult mai indicată participarea doar a studenților realmente interesați în domeniul respectiv astfel munca ar fi mult mai eficientă.

O situație oarecum mai specială e cea a cercurilor științifice de la facultatea de desen-asta mai ales prin profilul ei. Cercul teoretic, care ar avea o mare importanță în formarea teoretică a viitorului specialist, care, deși are aceeași pondere în cultura sa plastică, ca formarea practică de altfel, nu a fost adus încă la linia de plutire. Cauze ar fi mai multe: studenții sînt supraaglomerați, expoziții, sesiune, dar mai ales lipsa de preocupări teoretice, majoritatea nu sînt conștienți de necesitatea acestei pregătiri. Acest cerc ar fi o binevenită completare a orelor de istoria artelor care sînt prea puține. Mai mult sprijin din partea cadrelor didactice ar fi necesar, care ar putea să dea pu în din timpul lor liber. Un inconvenient din partea acestora este și faptul că cerințele lor de obicei diverg în loc să convergă. Ne imaginăm acest cerc ca un fel de cenaclu plastic, de istoria și teoria artelor, s-ar putea organiza discuții în urma și pe marginea unor expoziții. Una din puținele acțiuni reușite ale cercului a fost cea organizată împreună cu cenaclul Hyperion. Din păcate însă, activitatea, atunci cînd se desfășoară vreuna, se desfășoară în salturi, nu există continuitate și poate, pe lingă toate aceste cauze, nici popularizarea, reclama, nu e destul de mare.

Cercurile practice lucrurile merg mult mai bine, interesul e mare, poate și pentru că rezultatele sînt mai vizibile. Există cercurile de sculptură, de pictură, de grafică (care e însă slab utilă) și decorativă. Aceste cercuri organizează sau iau parte la diferite și pozitive studenții noștri iau premii (la București de exemplu, premiul DI Truță Nicolae, mențiune Raita Ale andru, cu ocazia expoziției naționale a institutelor de artă). S-a organizat o expoziție la Bastion, în pregătire altele la Iași, Arad, Oradea, Lugoj.

Revenind la ideea de mai sus, subliniem că o mai strînsă colaborare

între studenți și cadre didactice, mai mult interes de ambele părți ar îmbunătăți mult activitatea acestor cercuri de mare importanță în formarea unui specialist.

La facultatea de matematică cercurile științifice studentești se desfășoară într-o formulă puțin originală și anume nu sub forma obișnuitei ședințe bilunare. Studentul își alege tematica ce-l interesează și apoi, cercul se desfășoară sub forma unor întâlniri între studenți (sau studenți atunci cînd tematica lor este apropiată) și cadrul didactic respectiv. Se pare că metoda e eficientă și se evită astfel posibila plictiseală generată de niște ședințe în care temele discutate nu l-ar interesa pe studenți, se pune accentul pe studiul și cercetarea științifică individuală. În cadrul acestor cercuri, studenții își pot alege teme pe care le vor dezvolta în lucrarea de licență. Cei de la geometrie-diferențială sînt chiar invitați la ședințele de catedră în cazul desfășurării unei activități meritorii. Cercurile acestea au un rol atît în specializarea studenților cît și în formarea unei culturi matematice generale, de multe ori activitatea lor converge cu cea de la cursuri. Și din nou participarea ar fi mult mai numeroasă dacă popularizarea în rîndul studenților ar fi mai mare, iar în acest sens ar fi utilă anunțarea la începutul anului universitar într-un cadru mai larg a problematicii generale pe care o au în vedere cercurile, lucru care depinde și de cadrele didactice.

Un cerc înființat din inițiativa studenților de la această facultate e cercul de filosofie unde se vine realmente din interes și pasiune, să zicem pentru cultura generală, dar nu numai atît, se studiază probleme de filosofie legate de matematică la zona de întrepătrundere a celor două științe.

Vorbînd de cercurile de la facultatea de filologie vom aminti două și repetăm, poate nu tocmai cele mai reprezentative: cercul de literatură universală și cel de filosofie.

Cercul de literatură universală a fost un cerc excelent atît timp cît disciplina respectivă se studia timp de patru ani, studenții din anii mai mari sînt mai maturi în ceea ce privește cercetarea științifică acum că literatura universală se studiază doar trei semestre, interesul imediat tîndu-se de obicei doar pe această perioadă a studiului, cercul are mai puțini participanți. Studenții din anul I nu sînt încă suficient de bine pregătiți și suficient de obișnuiți cu această formă de muncă individuală, temele de cerc sînt de multe ori teme de seminar largite deși se lîndește orientarea spre preocupări teoretice, reelaborarea unor concepte, elucidarea unui concept prost cunoscut. Mai e și problema: prea puțini studenți, prea multe cercuri, fixarea ședințelor în aceeași dată la diferite cercuri, cînd ar fi unii studenți interesați de mai multe discipline. Studenții sînt atrași mai ales de cercurile din a căror tematică își pot dezvolta lucrările de licență.

Cercul de filosofie are o orientare specială mai apropiată de specificul și cerințele unei facultăți de filologie, temele fiind alese din sfera filosofiei culturii, istoriei filosofiei, antropologie filosofice și altele, se încearcă în general o corelare cu problemele filosofice puse de literatură. Interesante lucrări s-au elaborat despre alienare, valoarea idealului, concepția de datorie etc. Cercul nu are o planificare rigidă. Tematica este propusă de catedră, dar temele fiind largi presupun o concretizare care dă deplină libertate muncii de cercetare și manifestării personalității studentului.

Cercurile științifice studentești într-o justă accepțiune au, sau ar trebui să aibă un mare rol în evoluția intelectuală a studentului, în specializarea lui, dar bineînțeles numai dacă sînt privite cu seriozitate, în nici un caz ca o obligație formală. Activitatea în aceste cercuri poate fi un început de cercetare științifică, îi ajută să se formeze independent de curs, pot forma deprinderi de gîndire și muncă independentă și nu trebuie privită această activitate ca diletantism și superficialitate.

MARLENE HECKMANN

aspecte ale dezvoltării tehnicii de calcul în ultimele două decenii

Primul calculator automat a fost construit în anul 1944 în S.U.A și deci acest an rămîne ca an de naștere al calculatoarelor. El a fost denumit calculatorul Mark I. Numărătoarele folosite de această mașină erau mecanice, totuși, făceau uz de relee electromagnetice pentru controlul operațiilor sale.

Scurt timp după aceea matematicianul John von Neumann a contribuit cu următoarele două principii importante la tehnologia calculatoarelor.

Sistemul de numerație care folosește numai două simboluri 0 și 1 este cel mai eficient și pe el trebuie să se bazeze construcția unui calculator electronic. Este vorba de sistemul binar și el este cel mai eficient datorită naturii duale („închis” sau „deschis”) a circuitelor electrice.

În sistemul de numerație binar, numerele pot fi folosite în două moduri diferite, ca date numerice sau ca instrucțiuni codificate ale calculato-

rii. Cu alte cuvinte, ele pot indica respectivului calculator dacă trebuie să adune, să scadă sau să facă altă operație și cu ce date anume, să verifice un rezultat, sau să sară la altă instrucție.

Dar la calculatoarele numerice instrucția trebuie prezentată într-un limbaj cunoscut de el. Este vorba de așa numitele limbaje algoritmice, FORTRAN, ALGOL, COBOL, etc. Aceste limbaje deși apropiate de modul în care descriu algoritmul unei probleme matematice, ele diferă principal de limbajul curent, în sensul că redundanța lor este substanțial scăzută. De bună seamă că necesitatea conversației cu calculatorul, deci a limbajelor formale a constituit punctul de plecare a unor noi ramuri matematice, ca teorie algoritmilor, teoria limbajelor formale, algoritmi de compilare, etc.

Compilatoarele, adică programele care transformă pro-

gramul sursă întocmit de utilizator într-un program care efectiv poate fi folosit de calculator, pot recunoaște și chiar corecta anumite erori ale programului.

Trebuie menționat că sub orice formă s-ar prezenta o problemă, calculatorul poate să rezolve numai probleme pentru care a fost programat, întocmirea algoritmului rămînd o activitate specific umană. Chiar și jocul de șah (se știe că există calculatoare capabile să joace șah) calculatorul îl realizează nu numai pe baza regulilor jocului, ci pe baza unui program laborios dinaintea întocmit de șahiști cu experiență și programatori versați.

În legătură cu construcția de calculatoare, țara noastră s-a aflat de la început în centrul acestor preocupări.

Primul calculator realizat în țara noastră a fost CIFA-3 (calculatorul Institutului de fizică-atomică) în 1960, cu tu-

bură electronice și memorii pe tambur. Viteza de lucru 50 instr./s, iar capacitatea memoriei de 5-2 celule a cîte 21 de poziții fiecare. Programarea calculatorului se făcea în cod mașină și putea să rezolve probleme de mici dimensiuni cu caracter matematic.

Al doilea calculator a fost MECIPT-1 (mașină electronică de calcul a IPT) în 1962, deasemenea cu tuburi electronice și memorie pe tambur. Viteza de lucru de 50 instr./s, iar capacitatea memoriei de 1024 celule a cîte 31 poziții fiecare.

S-au mai construit apoi următoarele calculatoare: CIFA-101 cu aceleași caracteristici ca și CIFA-103, DACICC-1 la Cluj (dispozitivul automat de calcul al Institutului de calcul Cluj) în principal cu aceleași caracteristici ca și MECIPT-1, deasemenea MECIPT-2 calculator tranzistorizat și cu memo-

rie tampon pe ferite, deasemenea DACICC-200.

Construcția acestor calculatoare a constituit faze de pionierat în domeniul tehnicii de calcul și a contribuit la formarea primelor cadre de specialiști. În momentul de față în țara noastră se desfășoară un vast program de introducere a tehnicii moderne de calcul în multiple domenii de activitate. Institutul de Electronică și Tehnică de calcul din București, cu filiale la Timișoara și Cluj, în colaborare cu alte instituții și întreprinderi cu profil electronic vor produce într-un viitor nu prea îndepărtat sisteme complexe de prelucrare a informației FELIX C-256 cu care vor fi înzestrate toate sectoarele economiei noastre.

ȘTEFAN MARUȘTERU

cinci studenți despre bibliotecă

- I. Marian Morica — Filologie I.
- II. Stoia Martin — Studii economice II.
- III. Ignea Dorel — Matematică.
- IV. Miloș Ioan — Matematică IV.
- V. Mărășescu Ionela — Filologie III

1. Unde vă petreceți cel mai mult din timpul de studiu, la sala de lectură a bibliotecii sau la cămin?

I. La sala de lectură a bibliotecii; bibliografia e mai la îndemână, e mai mult liniște, atmosferă mai bună de studiu decât la cămin.

II. Cel mai mult studiez la sala de lectură a căminului. Dar când am de consultat o anumită bibliografie vin aici. La căminul unde stau (căminul 7) e atmosferă plăcută, e liniște. La noi, sala de lectură nu prea convine seara, căci funcționează televizorul. Cum însă eu am ore mai mult după amiază, dimineața pot folosi sala de lectură.

III. Învăț numai la sala de lectură a bibliotecii. La căminul 12, în afara sălii de lectură de la parter, unde practic nu se poate învăța ca lumea, nu există nici una de acest fel la vre-un etaj al căminului.

IV. Învăț numai la bibliotecă, căci sînt multe cărți (unele din ele în urcat) și nu pot fi date acasă.

V. Obişnuiesc să învăț la cămin, în cameră, căci am program cu totul diferit de cel al colegei mele: pe lângă aceasta eu învăț cu voce tare, deci nu mă pot acomoda unui studiu serios în sala de lectură.

3. Modul de deservire al personalului vi se pare corespunzător? Comportamentul, politețea.

I. Tovarășele de la etajul VI, sînt puțin cam nervoase și nerăbdătoare. Eu sînt în anul I, și mi s-a atras de la început atenția să nu le-o iau în nume de rău; cred că este un lucru minor ce poate fi trecut cu vederea, căci servesc cu promptitudine — ceea ce e mai esențial.

II. Biblioteca pe care o frecventez cel mai mult este cea de la etajul VII — de științe sociale, unde s-a introdus „autoservirea”. Cu toate acestea bibliotecarele care servesc aici mi s-au părut politicoase și prompte.

III. Deservirea este bună, nu am avut greutăți. Din contră, cînd am avut necazuri, am fost întotdeauna întîmpinat de bunăvoința bibliotecarelor.

IV. Da, se servește, cu promptitudine. Mai mult decât atât, cînd am avut nevoie de o carte pe termen lung, am obținut-o întotdeauna.

V. Tovarășele care servesc la bibliotecă sînt destul de politicoase, servesc cu promptitudine. E adevărat că într-un moment de mare aglomerație la ghișeu dumnealor sînt nervoase. Totuși, găsesc că pe undeva, poziția aceasta e motivată.

4. Orarul bibliotecii vi se pare fericit stabilit? Dar orarul împrumuturilor pe 5 zile?

I. O singură dată am avut surpriza neplăcută să constat că orele care au fost fixate pentru împrumuturile pe 5 zile nu m-au satisfăcut. Nu știu de ce trebuie să aștept o zi întreagă pentru a împrumuta o singură carte cînd de fapt ai putea să o iei la orice oră a zilei...

II. N-am avut posibilitatea să constat neajunsuri la împrumuturile pe mai multe zile pentru că nu am împrumutat. Bibliografia pentru seminar i o consult pe loc.

III. Orarul, așa cum a fost stabilit pentru perioada sesiunii este acceptabil. Neajunsuri există în ceea ce privește cărțile de matematică,

pentru că acestea nu se eliberează pe termen lung; iar orarul de eliberare afectat celorlalte cărți nu-mi convine.

IV. La 7 dimineața vine prea puțină lume, iar în pauze nu ajungi totdeauna să alergi pînă la etajul VI pentru o carte. Și încă o problemă. De obicei, cărțile unicate sau cele ce există doar în 2-3 exemplare stau în bibliotecă peste noapte. Mă întreb dacă nu s-ar putea ca acestea să fie date studenților pînă dimineața? ... s-ar cîștiga și timp.

V. Nu cred că este cazul să fie afectate numai anumite ore pentru împrumuturile pe 5 zile. La noi la filologie este absolut necesar împrumutul cărților pe o perioadă mai lungă; ori limitele timpului de împrumut sînt prost fixate.

6. În cîteva cuvinte: Biblioteca vă satisface sau nu necesitățile de studiu?

I. Da, sînt multumită, mai ales că am nevoie de foarte multe cărți și pînă acum am găsit tot ce mi-a fost recomandat.

II. Pînă în momentul de față, da.

III. Sînt multumit, atît în ceea ce privește orarul (dar cu neajunsurile pe care le-am menționat mai sus), cît și condițiile de studiu și cărțile.

IV. Nu am nici o obiecție.

V. În general, da — cu o singură reținere. În studiul actual al limbilor au apărut multe cărți referitoare la cercetări pe bază structuralistă. Ultimele achiziții în acest domeniu se găsesc doar la lectoratul francez; biblioteca nu le are.

7. Credeți că ar fi bine să se facă biblioteci specializate pe institute?

I. Da, bineînțeles, mai ales la filologie. Am putea economisi mult timp.

II. Consider că biblioteca de la etajul VII oferă condiții mai bune de deservire într-un timp mai scurt; pe lângă acestea găsești toate materialele de care ai nevoie. Cred că astfel de biblioteci ar putea lua ființă și la alte facultăți; mai ales la filologie unde se studiază foarte multă bibliografie. În ceea ce privește colecția de ziare sînt foarte mulțumit, căci este la zi.

III. Ar fi bine să se înființeze biblioteci pe secții. Eu, la matematică, intru cîteodată în incurcătură, căci la un moment dat am nevoie de un capitol dintr-o carte, un capitol din altă carte, trebuie să consult mai multe cărți pentru a vedea ce îmi convine; dacă ar exista o astfel de bibliotecă s-ar evita aglomerația la ghișeu și nu ar mai fi sicuite bibliotecarele.

IV. Nu știu în ce măsură s-ar putea organiza o restructurare. Dar cred că ar fi binevenită, s-ar rezolva aglomerația de la ghișeu, s-ar putea realiza o mai precisă alegere a cărților.

V. Ar fi o idee foarte bună cu specializarea pe profil — cu o anumită specificație privind biblioteca de științe economice. De exemplu, ai nevoie de o carte despre un anumit curent filozofic. La fișier nu se găsește vreo specificație asupra locului unde se găsește cartea; de aceea bibliograful ar trebui să specifice pe fișele respective unde poate fi găsită cartea respectivă.

GEORGETA MICOTA

stop cadru

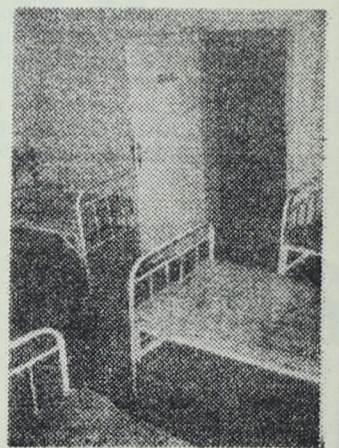
Cămin 16 c Discuții în hol

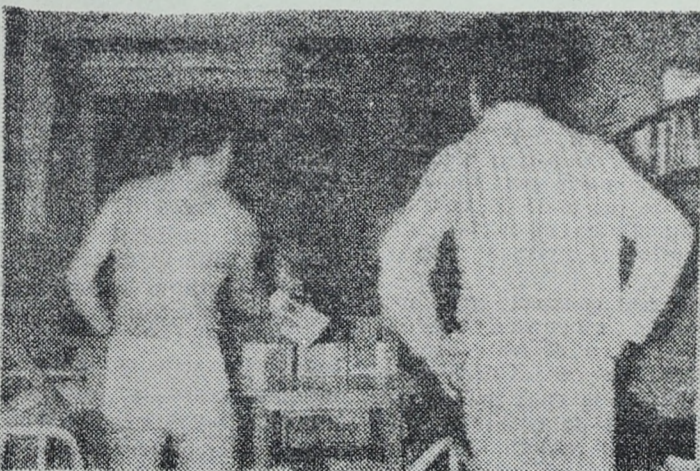
Cămin 3 c La mulți ani cu sănătate

Cămin 7 c Boemă

Cămin 16 c Sală de lectură

Cămin 7 c Sport la domiciliu dincolo de miezul nopții

Cămin 16 c În jurul singurei prize de la etaj

Cămin 7 c Epilog optimist...

U timișoara vicecampionă europeană la handbal feminin

ANTRENORUL

Antrenorul Constantin Lache nu are nevoie de prezentare. Îl recomandă îndeajuns rezultatele obținute cu această echipă.

Nouă, suporterilor, nu ne plac antrenorii impasibili, nouă ne place lectorul univ. C. Lache explodind, în timpul meciurilor, pe banca antrenorului. Discutând cu dînsul, urmărindu-l la antrenamentele echipei, am descoperit un antrenor cu o gândire tactică limpede, exigent, obligînd jucătoarele la autodepășire. Am fi putut reproduce mai multe lucruri interesante din declarațiile ce ni le-a făcut; am preferat să-i dăm cuvîntul mai rar căci, de fapt, aproape în tot ce ne-au spus fetele am simțit prezența sa.

ALTFEL DESPRE CITEVA FETE

— Tovarășe antrenor, credeți că Cristina Metznerath a ajuns la forma dinaintea acelei lungi absențe?

C. LACHE: Ca formă sportivă, da, altfel nu este încă la posibilitățile ei. Grijă față de sănătate, dacă vrem să o aducem acolo unde a fost, și chiar mai sus, mă împiedică să o pun la un regim de lucru care să o facă mai ușoară, să aibă mai multă rezistență, pentru că atunci s-ar putea să o dăm peste cap la capitolul sănătate.

— Cristi, ce înseamnă pentru un sportiv de performanță o lungă absență din echipă și ce înseamnă reîntrirea pe teren?

— E foarte mult, e foarte greu să stai în tribună după ce ai fost obișnuit cu o viață de competiții mari. Cine nu a făcut sport nu poate să-și imagineze ce răsturnare poate să se producă în sufletul unui sportiv care dintr-odată trebuie să părăsească arena. Cînd reîntri ai o mare dorință să redevi ce ai fost. Efectiv am revenit în echipă la tururile de sală. Am lucrat mult cu fetele, chiar și fără antrenor, reușind să simt mingea, să simt poarta, lucru foarte important pentru o extremă.

— Lena Onofraș Stoicovici, ești sportivă de performanță, studentă, soție; cum arată o zi din viața ta?

— De cel puțin o săptămînă nu facem altceva decît handbal, mai precis, de ani de zile nu facem altceva decît handbal. Zilnic pe lângă școală, nu facem altceva decît antrenamente și iar antrenamente. Dimineața mă scold repede, alerg cu sufletul la gură să fac cumpărături (în cazul că nu am ore) vin acasă, gătesc, mă pregătesc de antrenament, între timp mai fac și curățenie. După antrenament vin acasă moartă de oboseală și atunci... citesc. Asta ar fi o zi ușoară.

— Despre sportivii studenți se zice că trec prin facultate fără să-și cunoască „locul de muncă”; așa să fie?

— Nu, e o idee preconcepută, deși unele cazuri au confirmat-o. La noi în echipă sînt multe fete studente fruntașe, nu știu dacă mă număr printre ele. Colegele mele de facultate mă invidiază că merg în străinătate, ele își inchipuie străinătatea o Mecca. Eu aș fi schimbat cu oricare dintre ele, să mă odihnesc măcar o vacanță, așa.

— Erzsî Simo, voi, portarii, sînteți victime prin definiție!

— Intr-adevăr, la noi greșeala se plătete; jucătoarele pot da mingea în aut, jocul se reia, însă, dacă noi scăpăm mingea — e gol.

— Crezi că la voi există spirit de echipă?

— Da, cu mici lacune, manifestate din păcate, uneori și pe teren. Fetele sînt dificile, știu cum sînt femeile, răbufnesc.

— Cum se face o minune: cum te apără un 7 metri?

— Se spune că 7 metri apărut nu există, decît tras prost. Dar eu dacă cunosc jucătoarele știu că la 7 metri fiecare are o preferință. Așa a fost la Copenhaga: am știut că trage acolo, și acolo am fost. Dacă schimba...

— Hilda Hrivniak, cum e pe banca rezervelor?

— Regret, dar cred că e bine. Mă mai liniștesc și îmi dau și eu seama ce e pe teren. Îmi este de folos să fiu scoasă puțin ca să îmi revin.

— Îți păstrezi același ritm, aceeași formă pe parcursul unui meci?

— La mine tot jocul depinde de primele minute: dacă îmi merg primele șuturi de la început, joc bine tot meciul; în schimb, dacă nu, mă descurajez.

— Tovarășe antrenor, scoateți ușor o jucătoare de pe teren?

— Nu. O schimb doar atunci cînd nu dă randament sau la cererea ei.

— Nadi, tu ești răsfațata publicului de toate vîrstele. De unde vii și cum te simți la Timișoara?

— Am plecat de la Constanța, vin de la „U” București. Acolo media de vîrstă era mai ridicată, aici am găsit niște jucătoare de o vîrstă cu mine și bune coechipere. Antrenorul are tact pedagogic, cu noi se poartă ca un părinte.

— În ce măsură, la un joc rapid, se aplică schemele antrenorului și ce rol au inițiativele personale?

— Indicațiile antrenorului și schemele tactice se aplică atunci cînd avem nevoie de gol. Din multe scheme pe care le știm aplicăm una și aceea iese o singură dată pe meci. Acțiunile mele personale au drept scop tot golul. De multe ori însă prefer să particip la acțiuni, eu să distribuie mingea și colega

mea să dea gol. Bucuria mea este mai mare decît atunci cînd eu sînt realizatoare.

— Tereza Popa, ai avut vreodată sentimentul că ai pierdut un meci pentru echipă?

— O, nu o dată, de mai multe ori.

— Cum a fost meciul de la Leipzig?

— Echipa noastră a jucat exact așa cum trebuia să joace o echipă în deplasare. Antrenorul lor anunța că nu au probleme cu echipa noastră, noi le-am demonstrat că au. Dacă la 3-0 noi jucam cum am început jocul, cîștigam acolo cel puțin la 2-3 goluri.

— Crezi?

— Sînt sigură.

— Profami cer echipei favorite să fie unită ca familie; cum stau lucrurile la voi?

— Chiar dacă în viața particulară echipa noastră nu e o familie, în momentul cînd intrăm pe teren noi sîntem o familie ne adunăm și vrem să cîștigăm.

— Ai emoții pentru meciul de sîmbătă?

— Normal. Orice jucător, oricît de rutinat ar fi, are emoții. Mie însă emoțiile îmi trec în momentul în care intru pe teren. Pe mine nu mă interesează cine e în dreapta, cine e în stînga, mă interesează să cîștigăm și mă străduiesc să îmi calmez coechiperele.

— Cîte meciuri ai jucat în națională?

— 89 în echipa A și 36 la tineret.

— Deci încă 11 pînă la 100?

— Da, să ating suta ar fi cea de a doua dorință a mea: prima, e firește, să ajungem la Bratislava.

— Aceasta e. Teri, și dorința cea mai fierbinte a noastră, a suporterilor.

ȘI NOI, SUPORTERII...

— Ce cereți suporterilor?

C. LACHE: În primul rînd, ca în aceste zile să nu le mai amintească fetelor de Bratislava. Despre asta să vorbim sîmbătă seara. E greu, dar le-aș cere să nu uite de acțiunile nereușite căci vor fi altele care îi vor face să sară în sus de bucurie. Dîmnule, trebuie să pornim de la următorul lucru: noi, echipa, producem fapta, sîntem pe scenă, suporterul — în tribună. Faptele noastre sînt interpretate de fiecare. Noi trebuie să luăm act de reacțiile suporterilor, căci, să știți, de multe ori spectatorul are dreptate.

— Ce influență are galeria asupra ta, în timpul jocului?

T. POPA: Pe mine să știți că nu mă deranjează deloc galeria.

— Nici cînd te huiduie, nici cînd te aplaudă?

— Nu, nu. Normal că mă bucur și sînt fericită cînd mă aplaudă pentru un lucru bun și frumos, normal că te și poate deranja cînd te huiduie, dar o jucătoare cu rutină și o jucătoare veche în echipă — cum sînt eu — cred că nu ar avea motive să se enerveze sau să facă lucruri care...

H. HRIVNIAK: Spectatorii așteaptă foarte mult din partea noastră. Ei vor și victorie și spectacol, lucru cam greu de realizat. Mie îmi place cînd fac galerie, mă ajută dar ei trebuie să știe că noi avem mare nevoie de ei și cînd trecem în apărare. Pînă la o distanțare de 3-4 goluri e mare nevoie de galerie!

LENA ONOFRAȘ: Indemnurile publicului mă bucură dar, să nu se supere, nu reacționez la indemnurile lui, sînt mult mai atentă la ce îmi spune antrenorul.

— Publicul era liniștit cînd te pregăteai să bați 7 metri?

CRISTI METZENRATH: Nu mai bat 7 metri. A venit Nadi la noi și ea stăpînește foarte bine balonul. Eu am avut o perioadă cînd nu mai dădeam așa mare randament. Doar cînd Nadi ratează mă bate Teri sau eu...

— Fără regrete?

— Da de unde! E joc colectiv și ar fi absurd să mă șocheze așa ceva cînd e în binele echipei!

— Nadi, te influențează sau nu publicul?

NADIRE IBADULA: Pentru mine principal e să am mingea și să joc. Publicul mă influențează dar în mică măsură. Dacă e numeros și îmi scandează numele, vigoarea mea crește dar nu foarte mult. Dacă am mingea și știu să jonglez cu ea, aceasta e cea mai mare bucurie a mea.

— Suporterul fanatic reproșează golurile — portarului.

E. SIMO: Desigur, el vede, întotdeauna, greșeala finală. Mă bucur că adevărații suporterii nu mi-au pus niciodată în spate responsabilitatea unui meci pierdut. (De fapt, știu și să mă apăr!). Mie 70% din emoții mi le dau spectatorii. În Germania am jucat așa de calme, cu o oră înainte de meci ne băteam cu zăpadă. Acum, cînd vin la antrenamente, fetele spun: „Iar am visat, iar am visat scurii!” E ca un calvar, abia așteptăm să se termine!

EMIL ȘERBAN

interviu cu ana blandiana

(urmărire din pag. 7)

Sînt convinsă că dacă primul lui volum nu va fi foarte bun, al doilea va fi e traordinar. Țin foarte mult la Ioan Alexandru!

ON NEAȚA: Ce sentimente încercați în legătură cu ultimul dvs. volum și de ce i-ați dat acest titlu?

ANA BLANDIANA: Vedeti, cred că este prima carte care îmi place. De fapt, totdeauna, sigur, cînd scrii îți place, și după aceea începe să nu-ți mai placă, și după aceea în-

cepe să-ți fie chiar rușine de ce ai scris, și așa mai departe... Sper, din toată inima, că nu se va întimpla cu ea același lucru.

Este, și nu este o carte de dragoste în formă este o carte de dragoste, în fond cred că este cea mai serioasă mărturisire de credință din punct de vedere artistic și, nu știu, mi-e foarte drag de ea, așa de drag încît sînt încă în sfera ei de atracție și nu scriu decît ea să reușesc să ies din ea.

De ce se numește așa, mi-e

foarte greu să spun. D. Micu am văzut că dă o explicație, care, ca tot ce scrie el despre poezie, e extrem de fin. El are o asemenea percepție a poeziei încît vede și lucruri mai greu de văzut, adică mă flatează uneori cînd citesc despre mine, și mă știu, sau despre cineva a cărui carte am citit-o, îmi dau seama că descoperă chiar mai mult decît este... De pildă, el explică evoluția de la dragostea verii spre zonele mai... Poate să fie și asta, inițial cartea aceasta

trebuia să se numească CLAR DE MOARTE (est? în ea o poezie cu acet titlu). Ar fi vorba despre perioada de toamnă, cînd totul este neverosimil de calm, cînd totul se face ca mierea, cînd bogăția este maximă dar și moartea este — moartea anotimpului, să zicem. — este iminentă. Mi se pare că asta este o senzație care nu se poate explica în discurs și care abia dacă se poate exprima în poezie. Mi se pare, adică simt, senzația asta, de toamnă pe muchie,

seamănă grozav cu ceea ce înțeleg eu că este poezia: aproape că aș fi în stare să consider acest sentiment, această senzație pe care o am toamna, echivalentă cu o definiție a poeziei. Dar asta era inițial, Octombrie, în timp ce înainte și după, sînt, nu știu, cele două pandante care duc spre poezie, spre culmi.

ION NEAȚA: Ana Blandiana, vă mulțumim.

Interviu realizat de I. NEAȚA și I. POPA

LUMINA STELELOR STINSE

Când stelele mor, lumina lor nu se stinge. Sute de ani razele stelelor dipăruite continuă să lumineze oamenii, dându-le bucuria și chemându-i în îndepărtările siderale necunoscute.

În anii dinaintea războiului în institutele de învățămînt superior din Moscova se afirmă o întreagă pleiadă de poeți. Glasurile lor încă nematurizate, dar talentate, se aud nu numai între zidurile institutelor, ci în toată Moscova. Preocupați de originalitatea stilului, căutîndu și un drum aparte, poeții-studenți nu se grăbeau să-și tipărească operele. Versurile lor, pline de destăinuire, ne relevă bogăția lor sufletească un cerc larg de interese politice și artistice, setea de viață, sensibilitate, exigentă și un gust estetic elevat.

Versurile acestor poeți sînt pătrunse de romantism. Mihail Kuleitki de ciara: „Eu sînt romantic. / Versul meu nu-i oglindă. / Ci telescop”. Eduard Podarevski cîntă „Romantismul călătorilor și tăcîntul potcoavelor. / Romantismul furtunilor și-al focurilor de tabără. / Romantismul luptelor, romantismul cuvîntelor. / Romantismul cîntecelor și cîtecele vînturilor”. Acest romantism avea întrucîtva și un caracter literesc, chemînd în largul mîrilor furtunoase, exaltînd frumusețea unor prase existente numai în închipuire (Pavel Kogan „Brigantină”, „Din nou luna”), proclamînd răzvrătirea și mîndria ca principiu fundamental de viață (Boris Smolenski „Francois Villon”, Nikolaj Ovsianikov „Lakoon”). Dar însăși atmosfera în care ei au crescut și și-au conturat idealurile de viață era pătrunsă de romantism. Acest tîneț încerca sătîntă de viață, de invidie față de priimii consomoliști, participanți la Revoluție și Războiul civil, ardea de dorința de a nimeri în Brigăzile internaționale din Spania, urmîrea eforturile grandioase, eroice pentru îndeplinirea primului plan cincinal. Lumea li se părea aspră, dar uimitor de frumoasă și plină de noutăți: „Și lumea încă e tînră, misterioasă, nouă. / Încă nu e măsurată cu centimetrul cuvîntelor. / Forța primăverii o umple pînă la refuz. / E minunată ca basmul, e aspră ca jurămîntul” (E. Podarevski „Toastul nepronunțat”).

Totuși, nu întodeauna viața li se infățișa „simplă ca o coală de caiet” (Nikolai Maiorov). Poeții trăiesc în atmosfera alarmanță a presimțirii apropiării războiului: „Pentru vremea noastră ajunge plumbul. / Romantismul și versurile. / Noi am învățat să plătim din plin / Cu nervii și singele nostru. / Pentru dreptul de a trăi în acesti ani. / Pentru ură și dragoste” (Pavel Kogan). Războiul care a început în 1941 nu i-a găsit nepregătiți: „Ceea ce părea o pîrtică de poezie. / Acum a apărut în foc și fier” (E. Podarevski). Consecutele rămîn neterminate, caietele deschise, amfiteatrele pustii, studenții pleacă pe front, și-și lasă viața acolo. Presimțind parcă pieirea lor prematură, poeții caută epitafuli pentru generația lor încă în anii premergători războiului: „Înălți am fost noi. Cu pletele bălaie. / În cărți veți citi ca despre un mit. / Despre niște oameni ce s-au dus neubind. / Nefumînd pînă la capăt nici măcar ultima țigară” (Nikolai Maiorov „Noi”).

Nu poate să nu frapeze unanimitatea în aprecierea acestei generații care a ars așa de repede și de strălucitor, ca luminărea în vînt. Boris Smolenski reia ideea lui N. Maiorov, descriînd oamenii care mureau „Pe neașteptate și neîndeminat, / Neterminînd de scris rîndurile stîngace. / Neterminînd de iubit, de vorbit, de lucrat”. O caracterizare amplă a generației de tineri din perioada anilor '30 o găsim în versurile celui mai talentat dintre acești poeți.

Pavel Kogan: „Noi, fiii revoluției nemeiîntîlnite, / La zece ani — visători, / la paisprezece — zurbagii și poeți, / la douăzeci și cinci — trecuți în rapoartele de deces. / Generația mea — stringe dinții și lucrează, / Generația mea — primește glonțele și prăbușește-te” („Serisoare”). În ajunul morții sale, Gheorghii Suvorov surprinde în următoarele versuri trăsătura definitorie a generației sale: „Amintirile nu se vor intrista, / De ce să înnegurăm cu tristețe seninătatea zilelor? / Veacul nostru noi l-am trăit ca oameni. / Și pentru oameni.”

Mihail Kuleitki se teme de oamenii impasibili, cîntă soldații revoluției cîzînd pe mitralieră Pavel Kogan era entuziasmat de cei care mureau cu „Internationala” pe buze, Zahar Gorodisski își dorea ca, murînd, să cadă înainte pentru ca „172 de centimetri să intre în socoteala pămîntului eliberat”. Toate acestea nu sînt figuri poetice. Ei într-adevăr au murit așa cum au scris în versurile lor. Și avea dreptate Pavel Kogan cînd spunea că „băieții din alte secole, probabil, vor plînge noaptea, gîndindu-se la vremurile bolșevicilor”. Viața lor, versurile lor, faptele lor de vitejie sînt un exemplu pentru tineretul de astăzi.

Versurile acestor poeți se disting printr-o sensibilitate deosebită, relevarea unor nuante abia perceptibile și, îndeosebi, prin originalitatea concepțiilor de viață. Nu demult cunoscutul poet sovietic A. Voznesenski a polarizat atenția cititorilor prin volumul de versuri „Para triunghiulară”. Dar multe din elementele lui originale pot fi întîlnite în poezia lui Pavel Kogan din anii '30. În versurile sale, pianul zimbește de la „do” la „si”, poetul trăiește după „parabola ce șueră ca un bumerang aruncat”, liniștea este comparată cu un oval și tot aici este cîntată furtuna: „Mie din copilărie nu mi-a plăcut ovalul. / Încă din copilărie eu am desenat unghiuri!”. Liniștea se mototolește ca o batistă ș.a.m.d. Imagini inedite și admirabile găsește poetul pentru a contura chipul unei fete mîndre, grațioase, cu părul roșcat de care este îndrăgostit. Așa a apărut poezia „Vulpișoara”, în care o vulpe roșcată se plimbă solitară lîngă un pîrui de pădure, trezînd în inima poetului amărăciune și păreri de rău. Poezia „Vulpișoara” este dedicată studentei Lilea Kantorovici o fată de o frumusețe ieșită din comun, care a fost muza multor studenți-poeti. La fel ca și colegii săi, Lilea a plecat pe front și a pierit eroic într-una din luptele de lîngă Moscova.

Destin identic, viață identică, pasiuni identice.

Stelele îmbătrînesc, mor, se sting, dar încă mult timp ne trimit razele lor, trezînd în noi visuri înălțătoare și minunate. Poeții au pierit tineri, dar poezia lor luminoasă și pură nu piere. Viața se scurge, dar ei au rămas pentru todeauna tineri. Ca și stelele, ei trimit lumina poeziei generațiilor viitoare, îndemnîndu-le la bucurie, dragoste, pașune și sacrificiu. Și în corul poezilor contemporani, din negura neantului, ca sunetul curat al unei trimbiți de argînt, ajunge pînă la noi un glas ce ne îndeamnă să trăim viața cu demnitate, ca oameni și și pentru oameni.

GALINA CERNICOVA

NICOLAI MAIOROV

„noi”

Asemenea vremuri sînt dificile pentru condei.
MALAKOVSKI

Glasul meu dîr poartă rezonanța metalului
În viață eu am intrat drept și greoi
Nu, moare totul, dar nici totul nu intră în anale.
Lasă-ți numai atît, sub numele meu, urmașii
Să deosebească în vechiturile arhivei
bucata pămîntului amar,
pe unde noi am trecut cu guri carbonizate,
ridicînd virtutea la rangul unui steag.
Am aprins focuri. Cursul rîurilor l-am schimbat.
Cerule și oceanele cu dimensiunea lor, nu ne-au
ajuns.

În fiecare om dorința a pătruns, precum pătrunde fierul

Uite, așa am păstrat în noi urmele trecutului
Iar cum am iubit — vă vor spune femeile.
Vor trece veacuri și vă vor amăgi tablouri false,
Cu mersul vieții noastre idealizate

Înălți am fost noi. Cu pletele bălaie.
În cărți veți citi ca despre un mit.
Despre niște oameni ce s-au dus neubind.
Nefumînd pînă la capăt nici măcar ultima țigară.

De n-ar fi luptă — nici căutări veșnice
pe căi abrupte spre ultimele piscuri
Pe noi ne-ar fi păstrat sculpturile de bronz,
Culoanele de ziar sau schitele de tablou

Dar timpul trecea. Rîurile-și schimbau albia.
Și noi trăim, necheltuînd cuvinte de prisos,
spre a ne infățișa vouă în povestiri orale.
Sau proza cenușie din jurnalele intime.
Cu mîini goale ne am aruncat în flăcări,
Cu pieptul ne opuneam vîntului
Din căuse pline sorbeam cu gîtlejuri uscate.
Și a ne îndrăgosti de femei nu ne grăbeam.

Mergeam mereu-nainte, cădeam și-aproape
Nu simțeam picioarele în cizmele greoaie.
Vedeam cum femeile priveau setos
La gornistul nostru năuc și plin de toane.
A fost dură piatra și povirnișuri pietroase
ne-mpresurau pînă la gît, dar sus priveam
Și cerul era senin, curat
ca fruntea clară a femeii părăsite,
La care să ne-ntoarcem aproape nu speram.

Așa scriu eu acum. Chiar dacă frazele nu-s
clare.

cuvîntul meu e dur și expresiile greoaie,
voi veți ierta, știu bine,
fiîndcă birfeala lumii despre noi s-a dus.
Pe buzele noastre setea a adus zimbetul
și ne mîndrim, căci mîinile noastre
poartă mirosul cîntecului posomorît al plumbului.

Chiar dacă anii înecă amintiri,
pe noi uitarea nu ne va ajunge,
căci noi dînd prognoza întregului univers
Am îmbrăcat în zale cuvîntul „om”.

În românește de EMILIAN PETROVICI

N. STARSINOV

mamei

La ceasul tîrziu cînd zăpezile
Rămîn doar șiroaie murdare de apă
După truda ta zilnică, la geam te bîntuie,
Ești oboșită. S-odihna îți cauți

Doar tu ai rămas în camera rece
Și dorul te duce spre ce-ai avut drag.
Spre fiii ce rostul în lume și-l căută
Și drumuri străine ei bat

Destinul noi singuri l-am vrut,
Ne-am despărțit tunetul soartei.
Dar în clipa aceea tu tare-ai rămas
Și ochiul tău trist n-a lăcrimat.

Zile treceau, iar tu așteptai
Un cuvînt doar să-ți scriem, de dor,
Tu-n van așteptai, căci noi am uitat,
Chiar dacă în gînd mereu te purtam.

Lîngă tine sînt iar acum, mamă,
Și setea din suflet mi-am potolit.
Să-ți scriu am uitat. Recunosc
Tu, mamă, mă iartă. Sînt vinovat.

În românește de AZOTA IORGA.

BORIS SMOLENSKI

În bezna nesfîrșită a nopții,
Încîndu-mă cu fumul mahorcii,
Mă bîntuie un gînd despre oameni,
Căzuți în luptă de foarte tineri,
Surprînși în zori sau în toilul nopții
De coasa nemiloasă a morții,
cu rîndul scrisorii neisprăvit,
cu fiorul iubirii neostoit,
cu gîndurile înghețate,
cu visurile curmate.

În românește de T. COROVIAC,

PAVEL KOGAN

unei fete

Copil fiind, mulțime de praștii dăruiam,
Ca semn al demnității și bărbăteștii forțe,
Dar cînd, în cioburi sparte, ferestrele cădeau,
Mi se-aprîndeau obrajii, ca un vîrtej de torțe,
Dar inima mea mîndră de arțăgos hoinar
Mereu pe uliți rege, al străzilor ștregar,
Ca ancora de pură, o ridicau spre lume
A brigantinei, doamnă pe valurile-n spume.
Trecut-au însă anii, și știu că tare-aș vrea
O pudră drăguță să faci acum din ea,
Și-ai smulge dinăuntru-mi mîndria, cei destoinici,
Ca praștia, pe vremuri, ștregarilor destoinici.

PAVEL KOGAN

Sînt eu, ca un Paris al vremilor de-acum,
Și plec spre Elena, pe-al dragostei drum.
Toamna pășește prin parcuri, alene,
Peste grădini, printre speranțele mele,
Ca peste pustii nisipoase întinderi...
Spre cele patru adînci necuprinderi
se avîntă, înaripat,
universul nemăsurat!

Dar chiar aici în spate, la patru pași de mine,
tristețea dă tiroaile, cu așteptări feline...
Pierdut în mijlocul imensei arene
mărunt cum mă socot, mă regăsesc
și-amarul ce mă copleșește-o vreme
ca pe o cîrpă oarecare îl mototolesc...
E toamnă
E frig
Spre durerea, pe nume Elena, pășesc.
Atras, ca și Paris, de tristul destin,
În urmă-i pornesc și-n tăcere mă-nchin.

În românește de ELENA PARPALĂ

colegiul de redacție:

ION IOVAN — redactor șef
LUCIAN BLAGA-ALEXIU — redactor șef adjunct
CARMEN BIROAȘIU — redactor șef adjunct
MARLENE HECKMANN — secretar general de redacție
MARCEL POP-CORNIȘ — CONSTANȚA NIȚĂ
IOAN I. POPA — ION VIOREL BOLDUREANU
ION CALIMAN — NICULINA STĂNILĂ
GEORGETA MICOTA — LIDIA STUPARU
LIDIA MOCANU — TIBERIU VARGA
MIȘCA VOICU — fotoreporter

RUDOLPH R. KUTTESCH — tehnoredactor

REDACȚIA B-dul V. PĂRVAN Nr. 4 TIMIȘOARA

